ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5753 — 1904 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 20 / 2 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1905 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 26 ՆԻՎՎԱՆ 1322 — ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5753

درعلیه غازیه ادارهٔ مخصوصه ﴿ آرورور ﴾ غازته‌سی

Նամակ կամ որևէ գրութիւն պիտի ուղղուի
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Քամանջո փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ՆՐ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան	140	ղր
» » » » վեցամսեայ	70	»
» » » » եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	40	Ֆր.
» » » վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերագրի

Ծանուցմանց համար պիտի է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԴԱՐԱՁԵԱԼ ԶՐԻՆԵՐԸ

Նորօրինակ երեւոյթի մը առիթ կը դառնամ ինքզինքս, որ վեր ի վայր կը չրջէ կասդ մը գաղափարներ, երբ անցեալ օր, խմբագրատուն հանդիպելով, կը տեսնեմ ուրիշ-ինը նամակներ, «Արեւոր Ուսուցիչին» հասցէին...:

Մինչեւ հիմա, ընդունուած ճշմարտութիւն մըն էր թէ հրատարակուած յօդուած մը, հրապարակ նետուած գաղափար մը, «Զայն բարբառոյ յանապատի» էր, ու ոչ ոք անոր ուշադրութիւն կ'ընէր, կամ կ'անդրադառնար:

Բայց, հիմա որ ալքիս առիւեն են այդ նամակները, երբ կը տեսնեմ որ Զրիներուն առիթով մասնաւորուած վաթսար բարքերը բաղաքացիներ կը յարուցանեն ամբոխին մէջէն ալ, գոհունակութիւն մը կը զգամ, որ մոռցնել կուտայ ինձի յօդուածներու «Զայն բարբառոյ յանապատի» ըլլալու հանգամանքը:

Ապահովաբար չպիտի անդրադառնալի այս խնդիրին, նորէն չպիտի գրեի այս «Զրիներուն» վրայ, քանի որ երեք-չորս յօդուածով կարգադրուելիք խնդիր մը չէ ան, եթէ այս նամակները չընդունէի. նամակներ, որոնց պարունակութիւնը ցուցուի է ինքան, որքան պարագաները ալ-քառու, խօսուն...:

«Հինգ զուկերներու հայր խանութպան մը» սարսռագրուած նամակին մէջ կը բերեմ սա տողերը. «... Մեր Թաղին մէջ բազմանդամ ընտանիք մը կայ. հայրը չաշխատիր, ու աշխատելու ալ պէտք չունի. կինը, ամէն տեղ կը մտնէ կ'ելնէ, անհասկնալի անհրաժեշտութիւնով մը կը դիմէ ամէնուն ալ, օգտուելու համար հարուստներէ, որոնք ծառաներու ու դռնապաններու խստութիւնով մը ինքզինքին պաշտպանած են դիմում ընողներէ: Ոչ մէկ միջոցի առջեւ կ'ընկրկի, ու կ'ըսեն որ, չամ մը դռնապաններ եւ ծառաներ վռնտած են անոր չնորհները...»

Բանի մը տող վար... «Ու երբ ամուսինը թաղի կը խաղայ սրճարանները, կինը կը մտնայ տարին տունին, աղաքն ալ, դպրոցը բան կ'ըլլան հազարձուներ. ան. ոչ թաղակ, ոչ գիրքի տակ, ու իրիկուններն ալ հացի չերեսը ասուն կը բերեն, միւս աղացմէն ուելցած...»

Ու իբր աղուսոր դրուագ մը այս աղտաս բարքերէն. «Այս կինը, անցած տարի, մեր Թաղին վարժարանին յարգուած ուսուցիչներէն մէկը ծեծեց, որովհետեւ իր տղան լանցաւոր ընելու անօրինակ յանդգնութիւնը ունեցեր էր...»

Ուրիշ նամակ մը, հեռաւոր անհաւատալի դէպքը կը մատնանշէ... Խօսքը իրեն կը Թաղում: ...«Մեր Թաղային վարժարանին Տնօրէնը, իրեն քով գտնուող «բանտնօրեա» ազան, ձրիներուն կարգը դասած է, գիրք ու դպրոցական ամէն պիտոյք կը հայթայթէ անոր, առանց դրամի, ու Թաղակ ալ չի տար. իրաւունք է ասիկա. աղքատները, օգնութեան կարօտները որո՞ւ դիմեն...»

Իմ կողմէս բան մը չեմ կրնար ասելու...:

Մէկդի Թողլով այն նամակները, որոնք իրենց ուրախութիւնը կը յայտնեն ու քաջալերութիւն կուտան «Ներսկ» Ուսուցիչին, կ'ուզեմ ներկայացնել, սա գերազանցապէս յուզիչ նամակը.

...«Անցեալները, Եէնէ-Շէհիրի պաղատային վրայ, խանութպաններու ուշադրութիւնը կը գրաւէր խեղճակ վրայ գլխով պատանի մը, որուն հագուստները կը յայտնէին Ուրբանցի աշակերտ մը ըլլալը:

«Ներս կանչեցի, — խանութպան կոչկակարի մը բերնէն գրուած է այս նամակը —, մտերմութիւն ցոյց տուի, ու աղան, լալով, պատմեց Թէ, վերջին կարգադրութիւններուն համաձայն, տարիքը առած անպատեալով, դուրս ըրեր էին, ինքը որ ոչ ոք ունէր ծանօթ, այս խաղար քաղաքին մէջ...

«Տեսայ որ ձեռքէն բան կուգար, արհեստով կոչկակար էր, ու որովհետեւ եռ պէտք չունէի, յանձնարարեցի յոյն արհեստակցի մը, որ աշկերտ կը փնտռէր:

«Հիմա, չարաթը քառասուն դրչ. կ'առնէ, վարպետը գոհ է, քիչ առնէն չարաթական ալ պիտի ուելցնէ...»

Կը տեսնէ՞ք խեղճութիւնը. խեղճուկ աղէկ մը, որ ոչ ոք ունի սա տհաղին քաղքին մէջ, դուրս կ'ելլուի այն յարկէն, որ գերազանցապէս իրեն եւ իրեն պէս-ներուն համար էր, եւ ուր, տակոյն, լեցուն են հայր մայր ունեցողներ, բարեկեցիկ դասակարգի աղաքներ, եւ որոնք, զարմանալի յանձնարարականներով, իբր ձրի կ'ապրին հոն, մինչ անդին, որբեր, անտէրներ կ'արտաքսուին, որովհետեւ տարիքին առած են եղեր...:

Խօսք չուզեր. մեր դպրոցները, բարեգործական հասարակութիւնները պէտք ունին խոշոր որբագրութիւններու.— առանց սասք. երեսի վրայ կը մնան աղքատները, որբեր, անտէր մանուկներ, ու կեղծաւորներ, խարեբաներ, բարոյապէս ինկածներ, որոնց քով արժանապատուութեան զգացումը մեռած է, կը կապտին ուրիշներու իրաւունքը:

Մեծ աշխատութիւններու պէտք չկայ, վարիչ մարմիններու կողմէ քիչ մը բարեացակամութիւն, որգեղք պիտի ըլլայ շատ մը տարին որբարանների չհանդուրժութիւններուն, ու այսպէսով միայն կրնանք կարօտներու օգնած ըլլալու գոհունակութիւնը ունենալ...:

ԱԼԵՒՈՐ ՈՒՍՈՒՑԻՉ ՄԸ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ
ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ԽՆԴՐՈՅ ՄԸ ԱՌԹԻՒ

Ամանական ծանօթ խնդրոյն առթիւ, որու մասին գրուեր վիճաբանութիւն մը ունեցանք Իզմիրի փոստարաներէն Ն. Հ. Ներսէսեանի հետ, անիրաւ դատին փաստաբանը, գրեց վերջապէս մէկը այն երկարաբան յօդուածներէն, որոնք զինքը, իր հմտութիւնը, իր փաստաբանական կարողութիւնները, և արդարասիրութիւնը(?) պայծառանալու իր եռանդը ցոյց տուին, զոր իբր վերջաբան ներկայացուց իր ընթերցողներուն: Կ'երեւի զգլխած ըլլալ իր այս բարի արամադրութիւնէն, ու նորէն կը սկսի մեր գլուխը արդուկել իր նոր յօդուածներու չարքովը, զոր սկսաւ Ա. Մամուլի 51 թիւով, բոլորովին չփոխած մեր «Երկու խօսք»էն, եւ Կրօնական Ժողովի վճիռէն. որ բոլորովին ասկուսվրու ըրաւ իր մատդրութիւնները: Իր առաջին յօդուածին բոլոր տողերը որոշ ձեռքէն փախցնելի մը երած որիարին հեծկլտալները կը Թուին ըլլալ:

Իր այդ երկրորդ չարքի առաջին յօդուածով նկատողութեան կ'առնէ այդ ամանական խնդրոյն առթիւ Կրօնական Ժողովի ասուած բանաւոր, անվերջանելի եւ արդար վճիռը, ու կը դժգոհայ անոնց, նկատողութեան կ'առնէ «Երկու խօսք»ս, որուն մէջ կ'ուզէ մատնանշին հաւատքնական օրէրու վերաբերող բան մը գտած ըլլալ: Այդ առթիւ կ'ուզէ անպատեռ նոյնութիւն մը տեսնել Արեւելքի 5728 թիւ «Մեղու»ին, եւ իմ տարբերութեանս միջեւ, չեմ գիտեր ինչ նպատաւոր փաստ քաղելու համար իր ձեր յամառութիւնը զանի ցուրտ, անօթութեան մէջ նեռեց... Թերեւս մահուան... Ու եղերական շարժումով մը լարեց.—Ինչ որ ըրիք՝ դժբաղդութիւն պիտի բերէ ձեզի առաջիկայ տարեկան աղուն հանդէպ բռնած ձեր վարմունքին համար, որ հիմա կորսուած է. այն օրը չպիտի վշտակցիմ ձեզի...

Տարդօրէն—կատաղութեամբ —պառաւ Սօֆի Էմիլիէնի հաւէն դուռը գոցած էր, բոլորովին չփոխած:

Ու հիմա, առանձին, ձեղնայարկի սենեակին մէջ կուլար իր աղուն համար: Իր աղուն լուսեակն կորսուած էր...

Թ

ԴԻՊՈՒԱԾը

Պզտիկ Բօլօ չվարանեցաւ:

Պէտք էր շատ քիլոմէթրներ կարել, հեռանալու համար Օլիմէքիի բնակարանէն, որ բնաղդական սասկում մը կ'ազդեր—նաեւ այդ խեղճ օրիորդ Սօֆիէն, որուն չափազանց խանդաղատանքէն կը զարհուրեր:

Ու չօշափելով իր խոշոր սուերը, ինքնիրեն կ'ըսէր.

—Ասոնցմով նախ պիտի երթամ ինքան հեռու որքան երկաթուղին դէս առնի... լեռայ տեսնենք...

Եւ չիի չիտակ դէպի կայարան ուղղուած էր:

Օ՜հ, չփոթած չէր, արդէն անգամ մը Սօֆիի հետ գացած էր Օպանը, կիրակի օր մը: Տեսաւ Թէ գիները նշանակուած էին սպասման սրահը, դեղին խաղոր ազդագրերու վրայ:

Այս անգամ այդ կողմէն երթալ չէր ուզեր:

Սօֆիի պահած Թուղթին վրայ մայրը գրած էր. «Բարիզ»:

Ուրեմն հոն էր որ պիտի երթար... հոն էր որ, երբ մեծնար, պիտի փնտռէր «Հանրի կոմսը»:

Զնչ-ին մինթէ Հանրի կոմսեր, որոնք իրենց ընտանիքը եւ զուակը կորսնցուցած ըլլային...

Ու այդ սկզբնատառերով, այդ լուսանկարով զոր Օր. Սօֆի իրեն յանձնուցուցած էր եւ զոր իբր Թանկագին անիրաւ դատին: Եւ այս առթիւ իր յօդուածին մէկ էջը կը նուիրէ տառադարձական-բառակազմական քննութիւններու: Դիտենք Թէ Ն. Հ. Ներսէսեան փաստաբան մըն էր իր սեսկին մէջ, ու հիմա ճաչակն ալ կուտայ իր philologique ուսումնասիրութիւն երու նախատրանքին:

Ամանական դատ, կրօնական ժողովի վճիռ, Մեղու եւ Մուշեղ վրդ., իրարու հետ ի՞նչ առնչութիւններ ունին, Աստուած իմ:

Երբ Պալթիկի նաւաստիները ճամբայ ելան դէպ ի Թայլանդ Արեւելքի ջուրերը, անոր հրամանատարին միաքին մէջն էր ձաբաններուն երկիւղը: Հելի միջադէպը ցոյց տուաւ, Թէ այդ նաւաստիին հրամանատարը՝ այդ երկիւղէն մարակուած՝ իր սեռած ամէն նաւ, նոյն իսկ հեռաւոր ամպ մը, կը չփոթէր ճարանական մարտանաւերու հետ: Ն. Հ. Ներսէսեան ալ միեւնոյն վարմունքը ցոյց կուտայ, երբ ծանօթ ամանական խնդրոյն առթիւ բան մը գրուած կը տեսնէ:

Այս երեւոյթը արդեօք անոր համար, որ առաջին հարուածը ինձմէ ընդունեց ինքը, այս ամանական խնդրոյն բանաւոր լուծումին առթիւ: Միայն կը զարմանամ որ Ն. Հ. Ներսէսեան, ինքի չվերագրեց նաեւ. «Սուրհանդակի» 1781 թիւով հրատարակուած եւ իրեն հասցէին ուղղուած սա տողերը. «Դիտես անշուշտ այն առածը, Թէ ձիւորը ա՛րքան լառալանայ, չուները ա՛նքան կը հալեն: Մեղք քեզի, որ չաներուն առջեւ քու միամտութիւնդ երեւան հանեցիր, եւ «Սուրհանդակ»ի 1764 թիւին մէջ հրատարակուած լուրը քու չանուդ հակառակ ըլլալուն համար զայրանալդ եւ սարսափելի չանապնդիր մէկը ըլլալդ հաստատեցիր» (դեկտ. 10):

Ն. Հ. Ներսէսեան կրնայ Արեւելքէն փնտռել Մեղուին ինքնութիւնը, եւ ա՛յ Թէ մեղմէն, եթէ իրապէս այդ յայտնութիւնը բան մը պիտի կրնայ ծառայել իր դատին:

ՄՈՒՇԵՂ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

"ՅՕՆՔ ՇԻՆԵԼՈՒ ՏԵՂ ԱՋՔԸ ՀԱՆԵԼ,,

Կրօնաւորներն ալ ազխարհական մարդիկ էին օր մը, մեզի պէս, եւ ազատ անձնականութեան անկախ կեանքը ապրելու մինչեւ ասպիսն մը, առանց ուրիշներէն քաջալերելու սիրպղութիւնը ուրեւնալու յանձիր: Բայց, երբ սքեմը հագան ու իրենց նկեղեցիին ծառայելու, կրօնքին պաշտօնէութիւնը խարհդաւորելու ուխտը երդուցին, ամէն մարդ ուշով դիտելու պէտք զգաց այդ սեռազգեստ մարդիկը, միւս անբասիր ու կղերական կենցաղի մը մէջ փ՝տռելով ա նանց արժանիքը:

Եկեղեցականը, պաշտօնի ա՛ր ասիս ճանին վրայ կ'ուզէ Թող դանուի, կուչմի միեւնոյն նաւիրականութիւնը ունի, ու ժողովուրդը՝ կրօնական հաւատալիքներու, դաւանանքներու եւ խորհրդասորէն հակացուած սկզբունքներու չաղարակ ճառագայթը մարմնաւորող հոլովի մը կը նկատէ զայն, ուր, կրօնքի անրիծ ուրեւին դէմքը կ'ակնկալէ տեսնել:

Հակառակ պարագային, գայթակղութիւնը, ուռնգաւոն է որ ծայր կ'առնէ հաւատաւորներու հոգիի մէջ, ուր, պզտոյր բարեպաշտութեան մը երակները կը տեսնուին միայն, կղերին անվայել ընթացքներուն իբրեւ արդիւնք:

Ասոր համար չէ՞ արդէն որ, եկեղեցական բարձր իշխանութեան ներկայացուցիչները, լրջօրէն ուսումնասիրելէ եռաքը ընծայացուին անցեալը, նկարագիրը եւ գաղափարները, ժողովուրդին վկայութիւնովն ալ հաստատելով, կը ձեռնադրեն զայն պաշտօնեայ՝ Աստուծոյ Տաճարին:

Անարժան եկեղեցականները, օխալ հասկցուած, Թերեւս անխղճահարօրէն պաշտօնեայ կերպուած զանգուածներ են, որոնց քով գայթութիւն չունի գոլորի գիտակցութեան եւ պարտականութեան նուիրումանութիւնը զգալու ոգին:

Ասանկներուն պատասխանատուն ո՞վ է արդեօք:

Բայց եղածը եղած է ալ: Մեծ սխալին — պաշտօնի կոչուած ըլլալով արդէն ամարժէք մարդիկ,— կը յոլորդեն անհաւասարի յանցապարութիւններ, պժգալի իրաւութիւններ, որոնք. բոլորովին հակառակ արդիւնքներու տեղի կուտան:

Պատարագարանը կ'ընէ ուրեմն, հարկ եղածը անօրինելով ասանկ սերատերի մը մասին, պատժելով, պաշտօնի կոչելով, արձակելով, վերջապէս, դադրեցընելով զայն, —եւ իր նմանները— մեր եկեղեցականութեան սրտ բերող պարագաներու հեղինակ հանդիսանալէ:

Հակառակ պարագային, «յօնք չինելու տեղ՝ աչքը հանելի»ն տարբեր բան մը պիտի ըլլայ պատահածը, քանի որ, բաղդատաբար նուազ ծանրակշիռ յանցաւորութեան մը համար պատժուած կամ աննկատ ասուած եկեղեցական մը, ասելի ազեղ ու տխուր ապաւորութիւններ կուտայ ուրիշներուն՝ օրանք, Թերեւս օտարազգի, այդպէ՞սով գաղափար մը պիտի կազմէին մեր եկեղեցականութեան վրայ:

Թաղ տալու է որ, իրենց բանին երբեմն ասանկ եկեղեցականները, եւ կամ կանոնական վրայ ուժով չանցնելու է դատապարտութեան մարտը:

ՏԻԳՐԱՆ ԴԱՍԱՊԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ
ՌՈՏՈՍԹՈՅԻ Ս. ՅՈՎՀ. ԵՐԿՍԵՌ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

Անցեալ չարաթ, Արամ Անառեան, Արեւելքի 5746 թիւին մէջ, քանի մը Վիճակներու մասին իր տեսութիւնները պարզած ատեն բարեբաղդութիւն մը կը համարէր որ ա՛յ Ռոսսթոցիք իրենց նորընտիր Առաջնորդէն կը գանգատին եւ ա՛յ ալ Առաջնորդը՝ իր Թեմականներէն:

Բայց Ռոսսթոցիին Առաջնորդով զբաղելու ժամանակ ունի՞. անդին ուելի կենսակերը կայ, տնագին խնդիր մը ծայր առած է Ս. Յովհ. երկսեռ վարժարանին մէջ: Թաղ. Խարհուրդը, չուարած, չի գիտեր ինչպէ՞ս խնդրին մէջէն ելլէնայն իսկ Առաջնորդին միջամտութիւնը օգտակ մը չունենայ:

«Այդ ժողովուրդը որ խորապէս յուզուած է ա՛յ միայն Բլաս գնդապետին յարուցած վէճէն, այլ Բարթ-Արթաւրի զարաւոր նոսրամտին ոտռելի ձգտաղուածէն եւ պարապ տեղը բնաջինջ ըլլալէն, չի կրնար համակերպիլ նոյն իսկ պարզ սամանուսին այն հրատարակութեան որ կը վերաբերի Ռուսիոյ նաւաստիին դժբաղդացութեանը: Թէ՛ Պալթիկի մէջ եւ Թէ ուրիշ տեղեր այնքան կարուստ տունը որ դիւրաւ պիտի չմոռնանք: Շատ բան սովրեցանք, որով չենք կրնար լռել: Ժողովուրդը պէտք է ծանրաբեմբ նըկատուութեան առնէ Ռուսիոյ դժբաղդ դժբաղդութիւնը: Սեվաստոպոլի գործը վերանորոգելիք, սա տարբերութեամբ որ ընկղմած նաւերը փայտէն չեն, այլ խոշոր զրահաւորներ: Եթէ հին դրութիւնը հարիւր լիւռն միլիոն բանալի կորցընել ուզաս մեզի եւ ամոթով համակեց զմեզ, լայանի է Թէ հիմա ալ նոր դրութիւն մը պէտք է: Ռուս ժողովուրդը բնաւ չուզեր այն անտակ գաղտնիքներ երեւան հանել, որով Պնչամին կարենայ տեղեկութիւն ստանալ Ռուէնթաֆենքի ծովակալին նաւարաժին դարձունէութեանը վրայ, տակոյն բանաւոր չէ գաղանի պահել Բրանչթատ եւ Լիպաս մնացած նաւերուն Թերութիւնները, որոնք դեռ կրնան նորոգուիլ: Արդէն խիստ չատ ժամանակ կորսնցնելու մեղքը գործեցինք եւ այսպէս չենք կրնար շարունակել:»

Անկիւն մը (ծկատ՝ այդ ժամերը անցուց, Պ. Օլիէքիի մօրուանի դէմքը տեսնելու սասկումով:

Բայց այդպիսի բան մը չտեսնուեցաւ եւ վերջապէս ժամը չորս դարկաւ:

Այն ատեն — ի՞նչ լուզմամբ — մառանցքի մը մէջ, որ կիչէն կ'առաջնորդէր:

—Եւրոպդ կարգի տասակ մը կ'ուզեմ Սէն-Մարդէն-ը-Բրոյի համար. տեսա դրամը:

Եւ հոն դրաւ սուերու մեծ դէզ մը, զոր համրած էր... համրած՝ ատոն անդամ ուելի...

Պաշտօնեան մրմռալով սասուգեց:

—Լա՛ւ. տեսա պղնձէ դրամներ:

Ու տղուն աչքերն նեռեց դեղին տամասակ մը զոր գանձի մը նման պահեց:

Հիմա սպասման սրահին մէջն էր, դրան սպասիին կրթնած.

Վերջապէս պաշտօնեայ մը բացաւ այս դուռը, որ դարակի կ'առաջնորդէր...

—Ճամբորդներ Արլի, Թարասքոնի, Լիոնի, Բարիզի համար,

Մէկ ասուսմով իր բաժնեկը եւ լաւ:

(Շարունակելի)

«ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՈՆԸ (36)

ԲՕԼ ՊԷՐԹՆԷՅ
ՍԻՐՈՒԱԾ ԱՂՋԻԿԸ
ԱՌՈՒԱՐՈՅ ՄԱՍ

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՀՈՎԱՆԻՆ ՏԱԿ

Ը.

ՕԼԻՎԷՍԹԻԻ ԴԱՂԱՓԱՐԸ

—Մե՛ծ բան:

—Այն օրուն ծնունդը գիտէք... որուն մայրը անկուսմէ աղատեցիք: Ու հիմա, խեղճ աղան մեկնած է անդարձ կերպով, առանց ըսելու Թէ ա՛ր կ'երթայ... զինքը գտնել կարելի չէ ալեւս... Չեմ գիտեր Թէ ա՛ր է, չեմ գիտեր Թէ իր վիչը ի՞նչ լիմարութեան մղեց զանի... բայց ինչ որ գիտեմ, կը յարէր դառնութեամբ, սա է Թէ կորսնցուցի զինքը...

Ինչպէս կամենայ, — խանութպան կոչկակարի մը բերնէն գրուած է այս նամակը —, մտերմութիւն ցոյց տուի, ու աղան, լալով, պատմեց Թէ, վերջին կարգադրութիւններուն համաձայն, տարիքը առած անպատեալով, դուրս ըրեր էին, ինքը որ ոչ ոք ունէր ծանօթ, այս խաղար քաղաքին մէջ...

«Տեսայ որ ձեռքէն բան կուգար, արհեստով կոչկակար էր, ու որովհետեւ եռ պէտք չունէի, յանձնարարեցի յոյն արհեստակցի մը, որ աշկերտ կը փնտռէր:

«Հիմա, չարաթը քառասուն դրչ. կ'առնէ, վարպետը գոհ է, քիչ առնէն չարաթական ալ պիտի ուելցնէ...»

Կը տեսնէ՞ք խեղճութիւնը. խեղճուկ աղէկ մը, որ ոչ ոք ունի սա տհաղին քաղքին մէջ, դուրս կ'ելլուի այն յարկէն, որ գերազանցապէս իրեն եւ իրեն պէս-ներուն համար էր, եւ ուր, տակոյն, լեցուն են հայր մայր ունեցողներ, բարեկեցիկ դասակարգի աղաքներ, եւ որոնք, զարմանալի յանձնարարականներով, իբր ձրի կ'ապրին հոն, մինչ անդին, որբեր, անտէրներ կ'արտաքսուին, որովհետեւ տարիքին առած են եղեր...:

Խօսք չուզեր. մեր դպրոցները, բարեգործական հասարակութիւնները պէտք ունին խոշոր որբագրութիւններու.— առանց սասք. երեսի վրայ կը մնան աղքատները, որբեր, անտէր մանուկներ, ու կեղծաւորներ, խարեբաներ, բարոյապէս ինկածներ, որոնց քով արժանապատուութեան զգացումը մեռած է, կը կապտին ուրիշներու իրաւունքը:

Մեծ աշխատութիւններու պէտք չկայ, վարիչ մարմիններու կողմէ քիչ մը բարեացակամութիւն, որգեղք պիտի ըլլայ շատ մը տարին որբարանների չհանդուրժութիւններուն, ու այսպէսով միայն կրնանք կարօտներու օգնած ըլլալու գոհունակութիւնը ունենալ...:

ԱԼԵՒՈՐ ՈՒՍՈՒՑԻՉ ՄԸ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ
ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ԽՆԴՐՈՅ ՄԸ ԱՌԹԻՒ

Ամանական ծանօթ խնդրոյն առթիւ, որու մասին գրուեր վիճաբանութիւն մը ունեցանք Իզմիրի փոստարաներէն Ն. Հ. Ներսէսեանի հետ, անիրաւ դատին փաստաբանը, գրեց վերջապէս մէկը այն երկարաբան յօդուածներէն, որոնք զինքը, իր հմտութիւնը, իր փաստաբանական կարողութիւնները, և արդարասիրութիւնը(?) պայծառանալու իր եռանդը ցոյց տուին, զոր իբր վերջաբան ներկայացուց իր ընթերցողներուն: Կ'երեւի զգլխած ըլլալ իր այս բարի արամադրութիւնէն, ու նորէն կը սկսի մեր գլուխը արդուկել իր նոր յօդուածներու չարքովը, զոր սկսաւ Ա. Մամուլի 51 թիւով, բոլորովին չփոխած մեր «Երկու խօսք»էն, եւ Կրօնական Ժողովի վճիռէն. որ բոլորովին ասկուսվրու ըրաւ իր մատդրութիւնները: Իր առաջին յօդուածին բոլոր տողերը որոշ ձեռքէն փախցնելի մը երած որիարին հեծկլտալները կը Թուին ըլլալ:

Իր այդ երկրորդ չարքի առաջին յօդուածով նկատողութեան կ'առնէ այդ ամանական խնդրոյն առթիւ Կրօնական Ժողովի ասուած բանաւոր, անվերջանելի եւ արդար վճիռը, ու կը դժգոհայ անոնց, նկատողութեան կ'առնէ «Երկու խօսք»ս, որուն մէջ կ'ուզէ մատնանշին հաւատքնական օրէրու վերաբերող բան մը գտած ըլլալ: Այդ առթիւ կ'ուզէ անպատեռ նոյնութիւն մը տեսնել Արեւելքի 5728 թիւ «Մեղու»ին, եւ իմ տարբերութեանս միջեւ, չեմ գիտեր ինչ նպատաւոր փաստ քաղելու համար իր ձեր յամառութիւնը զանի ցուրտ, անօթութեան մէջ նեռեց... Թերեւս մահուան... Ու եղերական շարժումով մը լարեց.—Ինչ որ ըրիք՝ դժբաղդութիւն պիտի բերէ ձեզի առաջիկայ տարեկան աղուն հանդէպ բռնած ձեր վարմունքին համար, որ հիմա կորսուած է. այն օրը չպիտի վշտակցիմ ձեզի...

Տարդօրէն—կատաղութեամբ —պառաւ Սօֆի Էմիլիէնի հաւէն դուռը գոցած էր, բոլորովին չփոխած:

Ու հիմա, առանձին, ձեղնայարկի սենեակին մէջ կուլար իր աղուն համար: Իր աղուն լուսեակն կորսուած էր...

Թ

ԴԻՊՈՒԱԾը

Պզտիկ Բօլօ չվարանեցաւ:

Պէտք էր շատ քիլոմէթրներ կարել, հեռանալու համար Օլիմէքիի բնակարանէն, որ բնաղդական սասկում մը կ'ազդեր—նաեւ այդ խեղճ օրիորդ Սօֆիէն, որուն չափազանց խանդաղատանքէն կը զարհուրեր:

Ու չօշափելով իր խոշոր սուերը, ինքնիրեն կ'ըսէր.

—Ասոնցմով նախ պիտի երթամ ինքան հեռու որքան երկաթուղին դէս առնի... լեռայ տեսնենք...

Եւ չիի չիտակ դէպի կայարան ուղղուած էր:

Օ՜հ, չփոթած չէր, արդէն անգամ մը Սօֆիի հետ գացած էր Օպանը, կիրակի օր մը: Տեսաւ Թէ գիները նշանակուած էին սպասման սրահը, դեղին խաղոր ազդագրերու վրայ:

Այս անգամ այդ կողմէն երթալ չէր ուզեր:

Սօֆիի պահած Թուղթին վրայ մայրը գրած էր. «Բարիզ»:

Ուրեմն հոն էր որ պիտի երթար... հոն էր որ, երբ մեծնար, պիտի փնտռէր «Հանրի կոմսը»:

Զնչ-ին մինթէ Հանրի կոմսեր, որոնք իրենց ընտանիքը եւ զուակը կորսնցուցած ըլլային...

Ու այդ սկզբնատառերով, այդ լուսանկարով զոր Օր. Սօֆի իրեն յանձնուցուցած էր եւ զոր իբր Թանկագին անիրաւ դատին: Եւ այս առթիւ իր յօդուածին մէկ էջը կը նուիրէ տառադարձական-բառակազմական քննութիւններու: Դիտենք Թէ Ն. Հ. Ներսէսեան փաստաբան մըն էր իր սեսկին մէջ, ու հիմա ճաչակն ալ կուտայ իր philologique ուսումնասիրութիւն երու նախատրանքին:

Ամանական դատ, կրօնական ժողովի վճիռ, Մեղու եւ Մուշեղ վրդ., իրարու հետ ի՞նչ առնչութիւններ ունին, Աստուած իմ:

Երբ Պալթիկի նաւաստիները ճամբայ ելան դէպ ի Թայլանդ Արեւելքի ջուրերը, անոր հրամանատարին միաքին մէջն էր ձաբաններուն երկիւղը: Հելի միջադէպը ցոյց տուաւ, Թէ այդ նաւաստիին հրամանատարը՝ այդ երկիւղէն մարակուած՝ իր սեռած ամէն նաւ, նոյն իսկ հեռաւոր ամպ մը, կը չփոթէր ճարանական մարտանաւերու հետ: Ն. Հ. Ներսէսեան ալ միեւնոյն վարմունքը ցոյց կուտայ, երբ ծանօթ ամանական խնդրոյն առթիւ բան մը գրուած կը տեսնէ:

Այս երեւոյթը արդեօք անոր համար, որ առաջին հարուածը ինձմէ ընդունեց ինքը, այս ամանական խնդրոյն բանաւոր լուծումին առթիւ: Միայն կը զարմանամ որ Ն. Հ. Ներսէսեան, ինքի չվերագրեց նաեւ. «Սուրհանդակ»ի 1781 թիւով հրատարակուած եւ իրեն հասցէին ուղղուած սա տողերը. «Դիտես անշուշտ այն առածը, Թէ ձիւորը ա՛րքան լառալանայ, չուները ա՛նքան կը հալեն: Մեղք քեզի, որ չաներուն առջեւ քու միամտութիւնդ երեւան հանեցիր, եւ «Սուրհանդակ»ի 1764 թիւին մէջ հրատարակուած լուրը քու չանուդ հակառակ ըլլալուն համար զայրանալդ եւ սարսափելի չանապնդիր մէկը ըլլալդ հաստատեցիր» (դեկտ. 10):

Ն. Հ. Ներսէսեան կրնայ Արեւելքէն փնտռել Մեղուին ինքնութիւնը, եւ ա՛յ Թէ մեզմէն, եթէ իրապէս այդ յայտնութիւնը բան մը պիտի կրնայ ծառայել իր դատին:

ՄՈՒՇԵՂ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

"ՅՕՆՔ ՇԻՆԵԼՈՒ ՏԵՂ ԱՋՔԸ ՀԱՆԵԼ,,

Կրօնաւորներն ալ ազխարհական մարդիկ էին օր մը, մեզի պէս, եւ ազատ անձնականութեան անկախ կեանքը ապրելու մինչեւ ասպիսն մը, առանց ուրիշներէն քաջալերելու սիրպղութիւնը ուրեւնալու յանձիր: Բայց, երբ սքեմը հագան ու իրենց նկեղեցիին ծառայելու, կրօնքին պաշտօնէութիւնը խարհդաւորելու ուխտը երդուցին, ամէն մարդ ուշով դիտելու պէտք զգաց այդ սեռազգեստ մարդիկը, միւս անբասիր ու կղերական կենցաղի մը մէջ փ՝տռելով ա նանց արժանիքը:

Եկեղեցականը, պաշտօնի ա՛ր ասիս ճանին վրայ կ'ուզէ Թող դանուի, կուչմի միեւնոյն նաւիրականութիւնը ունի, ու ժողովուրդը՝ կրօնական հաւատալիքներու, դաւանանքներու եւ խորհրդասորէն հակացուած սկզբունքներու չաղարակ ճառագայթը մարմնաւորող հոլովի մը կը նկատէ զայն, ուր, կրօնքի անրիծ ուրեւին դէմքը կ'ակնկալէ տեսնել:

Հակառակ պարագային, գայթակղութիւնը, ուռնգաւոն է որ ծայր կ'առնէ հաւատաւորներու հոգիի մէջ, ուր, պզտոյր բարեպաշտութեան մը երակները կը տեսնուին միայն, կղերին անվայել ընթացքներուն իբրեւ արդիւնք:

Ասոր համար չէ՞ արդէն որ, եկեղեցական բարձր իշխանութեան ներկայացուցիչները, լրջօրէն ուսումնասիրելէ եռաքը ընծայացուին անցեալը, նկարագիրը եւ գաղափարները, ժողովուրդին վկայութիւնովն ալ հաստատելով, կը ձեռնադրեն զայն պաշտօնեայ՝ Աստուծոյ Տաճարին:

Անարժան եկեղեցականները, օխալ հասկցուած, Թերեւս անխղճահարօրէն պաշտօնեայ կերպուած զանգուածներ են, որոնց քով գայթութիւն չունի գոլորի գիտակցութեան եւ պարտականութեան նուիրումանութիւնը զգալու ոգին:

Ասանկներուն պատասխանատուն ո՞վ է արդեօք:

Բայց եղածը եղած է ալ: Մեծ սխալին — պաշտօնի կոչուած ըլլալով արդէն ամարժէք մարդիկ,— կը յոլորդեն անհաւասարի յանցապարութիւններ, պժգալի իրաւութիւններ, որոնք. բոլորովին հակառակ արդիւնքներու տեղի կուտան:

Պատարագարանը կ'ընէ ուրեմն, հարկ եղածը անօրինելով ասանկ սերատերի մը մասին, պատժելով, պաշտօնի կոչելով, արձակելով, վերջապէս, դադրեցընելով զայն, —եւ իր նմանները— մեր եկեղեցականութեան սրտ բերող պարագաներու հեղինակ հանդիսանալէ:

Հակառակ պարագային, «յօնք չինելու տեղ՝ աչքը հանելի»ն տարբեր բան մը պիտի ըլլայ պատահածը, քանի որ, բաղդատաբար նուազ ծանրակշիռ յանցաւորութեան մը համար պատժուած կամ աննկատ ասուած եկեղեցական մը, ասելի ազեղ ու տխուր

Ռուս կը թուէ զանազան իրաւաբանութիւններ. կը լուէ ծովային նախարարութեան կէս-պաշտօնական թերթերուն հրատարակութիւնները թէ Մարգոյն Ասքեւելք զրկուելիք քանի մը նաւերուն կազմածքը վաղուան կողմէր ունի։ Ռուսական թերթը կը յարէ.

«Օրինակի համար Ամիրալ-Բարնիկով յածուարկը մեքենաներու նորոգութեան պէտք ունի։ Ռուսիոյ մէջ վար դրուած թարփիլնաւերը ողորմելի կացութեան մէջ կը գտնուին։ Մայրին նախարարութեան վերդրեալ թերթը մասնագիտորէն կը պարզէ այդ պարագաները, եւ այնքան աննպաստ կերպով որ ծովային նախարարութիւնը ի՛նչպէս ընդունած է այդ նաւերը, իրեն յանձնուած պահուն։ Անշուշտ Ռոճէսթվենսքի ծովակալին նաւարժանին յանգուցած թարփիլնաւերը պիտի չկրնան ղրկուիլ իրենց ունեցած ոճագին թերութեանց հետեւանքով։ Ուրիշն բացարձակապէս հարկ է ըսել թէ ի՛նչ տեսակ նորոգութիւններ անհրաժեշտ են, վասն զի նաւաշներուն դիւցազնութեանէն զատ, լաւ ծովակալներու ալ պէտք կայ։ բայց եթէ Ռոճէսթվենսքի ճարտար պետ մըն է եւ անոր առաջարկուած հոգալ ընկերներն ալ դիւցազն նաւաշներ, սարի հանդէպ ամէն օր կ'ըսէ թէ գրեթէ գերմարդկային պաշտօն մը յանձնած ենք անոնց, վասն զի ձգիւ չենք կրցած ըմբռնել անցեալ տարուան յունուար 27ի գիշերուընէ ի վեր պատահած դէպքերուն ծանրակշիռ հանգամանքը։»

ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Ճարտի բանակին վիճակը — Դասալքութիւն.— Ճարտոնցիներուն գիրը.— Թունկուզները.— Զինուորական գործողութիւնները.— Քուրոպաթքին նոր զինուորներ կ'ուզէ։

Բեղեսպուրգ, 28 դեկտ.— Մուքդենէն կը հեռագրեն Ռուսքոյ Սլովոյի թէ ճարտական բանակին մէջ դասալքութիւնը հեղգհեղգ յանախդէպ կ'ըլլայ։ Դեռ անցեալները ճարտական հեծելազօրքերու աւելի խումբ մը Ռուսերուն կողմը անցաւ։ Դասալիքները կը գանգատին ցուրտն եւ իրենց բանակատեղին մէջ տրուած գէշ սնունդէն։ կ'ըսեն թէ մինչեւ հիմա անձնօրէն հիւանդութիւն մը ճարտակած է ճարտական բանակին մէջ։ Այդ հիւանդութիւնը կը սկսի դէմքի կլոտմով մը եւ անդամներու ծայրերուն պաղելով։ Թէ՛ դասալիքները եւ թէ Զինուորները կ'ըսեն թէ այդ հիւանդութենէն մահեր ալ կը պատահին։ Ճարտներն եւս գեանափոր պատապարանները չունեցին, որուն իւրաքանչիւրին մէջ հինգ զինուոր կը գտնուին։ Ճարտանները իրենց պատնէշներուն շուրջը ջուր լեցուցին, որոնք հիմա սառած են, այնպէս որ անկարելի է դէն նք գնացնել։ քանի որ դալարին հետ կը չփթութուին։ Ասոնց դիրքերը անմատչելի են։ Ասոնց ամենայն հաղորդելի եղանակ կ'ըսէ նաեւ թէ Զէ-Ֆուի իր թիկունքէն առնուած հեռագրի մը նայելով՝ Բորթ-Արթուրի անկումը հեղգհեղգ կը մօտենայ։

Լոնտոն.— Տիլի Թելեկրաֆ կ'ըսէ թէ Նանկինի բերանին դէմ եղած վերջին գիւղերուն յարձակման մէջ Ցոյն չփթութիւնը մը ծագեցաւ ճարտական բանակին զօրքերուն մէջ։ Ճարտակողները կրակ բերին իրարու վրայ։ Նոյն թերթը դեկտեմբեր 29 թուականէ վ հեռաւեալ հեռագիրը ստացած է Զէ-Ֆուէն։ Տալիէնէ հասած լուրեր կ'ըսեն թէ ճարտաները յաղթեր են ուժ խոյր թնդանօթ զեռեղել Իթչեն բերդին հիւսիսային կողմն իշխող դիրքերուն վրայ։ Բորթ-Արթուրի քաղաքին նոր մասը՝ ճարտական ամրակոծութեան հետեւանքով կործանած ըլլալով, Ռուսերը հեռացան այդ տեղէն։ Ճարտանները գիւղերնց կը ամրակոծեն Բորթ-Արթուրը։

Վիեննա.—Զէ-Ֆուէն հասած հեռագիրներու նայելով, Բորթ-Արթուրի ամրակոծութիւնը դեկտ. 29էն ի վեր կը շարունակուի կարճ դադարներով։ Ճարտանները մթնեցան ասեն այլեւայլ կէտերու վրայ կը յարձակին։ Արեւմտեան կողմէ Սանթուշանի մօտ վերջին ծանր ռումբերուն մէջ կրակ մը սկսած է։ Ճարտաններ են կորուածը մեծ է։ Ճակատամարտին ելքը յայտնի չէ։

—Նօճի զօրավարը կը տեղեկագրէ թէ ճարտանները ապահովեր են Էրլանկնանի մէջ իրենց գրուած դիրքերուն պահպանութիւնը։ Բալինկանի մարակոցներուն հետ ինդանօթի կռիւ մը սկսեր է։ Դեկտ. 31ի յարձ. կռիւը տարածուած էր ամբողջ Տրակոնի ամրոցներուն դէմ։ Մանրամասնութիւն չկայ դեռ։

—Նօճի զօրավարը վերջին պահուն կը ծանրացնի թէ Սանկուշանի բերդին արտաքին բոլոր մեծ ամրութիւնները գրաւուած են ճարտաններուն կողմէ։

ԲԵԳԵՐՍԳՈՒՐԳ.— Երկու բանակներուն միջեւ հանդարտութիւն կը ակնէ։ Թնդանօթաձգութիւնը դադրած է։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ճարտանները սաբերկրեայ ականներէ վախնալով, Բորթ-Արթուրի նոր քաղաքին մէկ մասը միայն բռնած են։

ՎԻԵՆՆԱ.— Կայսրը ընդունեցաւ Պ. Բէրպէրի հրաժարականը եւ անոր տեղ նախարարական տնուանից պառնն կասէը։ Բէրպէրի դատիճին միւս անդամները պիտի պահեն իրենց պաշտօնները։

ՊԵՐԼԻՆ.— Երեկոյեան ի վեր բուն փոթորիկ մը կը տիրէ Դերմանիոյ ամէն կողմը։ Մեծ վնասներ կան։ Կարգ մը տեղերու մէջ ջուրերը յորդած են։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ամերիկ Անգլիոյ մէջ ուժգին փոթորիկ մը պատեցաւ, ծանր վնասներ պատճառելով։ Մավեզերքին վրայ կարգ մը կէտերու միջեւ հեռագրով եւ հեռաձայնով հաղորդակցութիւնները ընդհատուեցան։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 1 յունուար.— Սուամթրայի հիւսիսային արեւմտեան կողմը գտնուած Աչէ քաղաքէն կը հեռագրեն «Սէնթրէլ Նիւզ» թէ ճարտական երկու խոշոր փախադրանաւեր՝ Ռեկ-Մարու և Նիբիկ-Մարու յածուարկի վերածուած են եւ Սինկապուրի մօտերը կը պատկին։

ԲԱՐԻԶ.—Վերջնականապէս որոշուեցաւ թէ Պալթիկի ռուսական նաւատորմիղը Վլատիվոսթոքի նաւահանգիստին ու ներքին ուղղութեան մէջ ազատութիւնները փաթեթով առաջ կը տարուին եւ տարուցմամբ չգենուելերը միշտ առայցները կատարելով նաւահանգիստը կը մաքրեն, Պալթիկի նաւատորմիղն երկրորդ մասին ժամանմանը պահուն պատրաստ ըլլալու համար։ Նաեւ թէ Կրոմպոյ յատուկաւին նորոգութիւնն ալ ուսրատած է։

ԹՈՒԻՕ.— Ճարտանի ծովային նախարարութիւնը ձեռք անցուց Սեվասթոպոլ զրահաւորեն ռուս սպայի մը նամակը, ուր ըսուած է թէ Բորթ-Արթուր դեկտեմբերէն անդին ալ եւս պիտի չկրնայ դիմադրել, թէ բերդաքաղաքը ոտքերէն ներքեւ ինկաւ։ Ռուսերը կ'ըսեն թէ Բորթ-Արթուրի ռուսական ամրոցներուն բոլոր խարանկեցներուն եւ խոշոր թնդանօթներուն ռազմամթերքները սպառած են։

ՊԵՐԼԻՆ.— Բեռերսպուրգէն կը հեռագրեն.— Կէս-պաշտօնական Նովոյէ Վրէմիա լրագիրը յայտարարած է որ Բորթ-Արթուր քանի մը օրէն պիտի իյնայ, թէ այդ անկումը ռուսական երկրորդ նաւատորմիղին ճակատագիրը պիտի որոշէ եւ թէ մտերս արիւնոյի ճակատամարտ մը պիտի կատարուի։

ԹՈՒԻՕ.— Բորթ-Արթուրի ռուսական զինուորները հեռաձայն դէպի Լիաո-Թի-Զան կ'երթան, ինչպէս տեղեկացած է հանրական դիրքերէ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Շանկայի ռուսական հիւսիսասարսն և չինացի պաշտօնատարներու միջեւ կարեւոր միջադէպ մը ծագեցաւ։ ռուս հաւաղներու կողմէ չինացի մը սպանուած ըլլալու խնդրոյն համար։

— Մայրագոյն Արեւելք ուղեւորող Օրեյ զրահաւորը եւ Իզումրուդ յածուարկները Ալեքսանդրիան։ Զրոյց կայ թէ Ռուսիոյ պիտի վերադարձուին եւ տասնոց տեղ ուրիշները պիտի զրկուին։

ՎԻԵՆՆԱ.— Ճարտանները սկսան յարձակիլ Էրլանկնանի ամրոցին եռին գտնուած Զանկ-Զա-Թուլանի մեծ ամրութեան վրայ։ Ճարտանները նախապէս քանդեցին չրջապատները։ Պալթիկի ռուսական նաւատորմիղին տակաւին չկանիլը Բորթ-Ա.Թուրի մէջ բոլորովին ի դերեւ հանած է դիմադրութեան յոյսերը։ Ակռէ գտա ռազմամթերքը եւ վառելանիւթերը բոլորովին ապառնալու վրայ են։ Ռիւթէր այս լուրերը հաղորդելի եղաւ կ'ըսէ նաեւ թէ Զէ-Ֆուի իր թիկունքէն առնուած հեռագրի մը նայելով՝ Բորթ-Արթուրի անկումը հեղգհեղգ կը մօտենայ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Տիլի Թելեկրաֆ կ'ըսէ թէ Նանկինի բերանին դէմ եղած վերջին գիւղերուն յարձակման մէջ Ցոյն չփթութիւնը մը ծագեցաւ ճարտական բանակին զօրքերուն մէջ։ Ճարտակողները կրակ բերին իրարու վրայ։ Նոյն թերթը դեկտեմբեր 29 թուականէ վ հեռաւեալ հեռագիրը ստացած է Զէ-Ֆուէն։ Տալիէնէ հասած լուրեր կ'ըսեն թէ ճարտաններ յաղթեր են ուժ խոյր թնդանօթ զեռեղել Իթչեն բերդին հիւսիսային կողմն իշխող դիրքերուն վրայ։ Բորթ-Արթուրի քաղաքին նոր մասը՝ ճարտական ամրակոծութեան հետեւանքով կործանած ըլլալով, Ռուսերը հեռացան այդ տեղէն։ Ճարտանները գիւղերնց կը ամրակոծեն Բորթ-Արթուրը։

ՎԻԵՆՆԱ.—Զէ-Ֆուէն հասած հեռագիրներու նայելով, Բորթ-Արթուրի ամրակոծութիւնը դեկտ. 29էն ի վեր կը շարունակուի կարճ դադարներով։ Ճարտանները միւնոյն տեղն այլեւայլ կէտերու վրայ կը յարձակին։ Արեւմտեան կողմէ Սանթուշանի մօտ վերջին ծանր ռումբերուն մէջ կրակ մը սկսած է։ Ճարտաններ են կորուածը մեծ է։ Ճակատամարտին ելքը յայտնի չէ։

—Նօճի զօրավարը կը տեղեկագրէ թէ ճարտաններ պատնէշներ են Էրլանկնանի մէջ իրենց գրուած դիրքերուն պահպանութիւնը։ Բալինկանի մարակոցներուն հետ ինդանօթի կռիւ մը սկսեր է։ Դեկտ. 31ի յարձ. կռիւը տարածուած էր ամբողջ Տրակոնի ամրոցներուն դէմ։ Մանրամասնութիւն չկայ դեռ։

—Նօճի զօրավարը վերջին պահուն կը ծանրացնի թէ Սանկուշանի բերդին արտաքին բոլոր մեծ ամրութիւնները գրաւուած են ճարտաններուն կողմէ։

ԲԵԳԵՐՍԳՈՒՐԳ.— Երկու բանակներուն միջեւ հանդարտութիւն կը ակնէ։ Թնդանօթաձգութիւնը դադրած է։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ճարտանները սաբերկրեայ ականներէ վախնալով, Բորթ-Արթուրի նոր քաղաքին մէկ մասը միայն բռնած են։

ՎԻԵՆՆԱ.— Կայսրը ընդունեցաւ Պ. Բէրպէրի հրաժարականը եւ անոր տեղ նախարարական տնուանից պառնն կասէը։ Բէրպէրի դատիճին միւս անդամները պիտի պահեն իրենց պաշտօնները։

ՊԵՐԼԻՆ.— Երեկոյեան ի վեր բուն փոթորիկ մը կը տիրէ Դերմանիոյ ամէն կողմը։ Մեծ վնասներ կան։ Կարգ մը տեղերու մէջ ջուրերը յորդած են։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ամերիկ Անգլիոյ մէջ ուժգին փոթորիկ մը պատեցաւ, ծանր վնասներ պատճառելով։ Մավեզերքին վրայ կարգ մը կէտերու միջեւ հեռագրով եւ հեռաձայնով հաղորդակցութիւնները ընդհատուեցան։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 1 յունուար.— Սուամթրայի հիւսիսային արեւմտեան կողմը գտնուած Աչէ քաղաքէն կը հեռագրեն «Սէնթրէլ Նիւզ» թէ ճարտական երկու խոշոր փախադրանաւեր՝ Ռեկ-Մարու և Նիբիկ-Մարու յածուարկի վերածուած են եւ Սինկապուրի մօտերը կը պատկին։

ԲԱՐԻԶ.—Վերջնականապէս որոշուեցաւ թէ Պալթիկի ռուսական նաւատորմիղը Վլատիվոսթոքի նաւահանգիստին ու ներքին ուղղութեան մէջ ազատութիւնները փաթեթով առաջ կը տարուին եւ սառցամարտները միշտ առայցները կատարելով նաւահանգիստը կը մաքրեն, Պալթիկի նաւատորմիղն երկրորդ մասին ժամանմանը պահուն պատրաստ ըլլալու համար։ Նաեւ թէ Կրոմպոյ յատուկաւին նորոգութիւնն ալ ուսրատած է։

ԹՈՒԻՕ.— Ճարտանի ծովային նախարարութիւնը ձեռք անցուց Սեվասթոպոլ զրահաւորեն ռուս սպայի մը նամակը, ուր ըսուած է թէ Բորթ-Արթուր դեկտեմբերէն անդին ալ եւս պիտի չկրնայ դիմադրել, թէ բերդաքաղաքը ոտքերէն ներքեւ ինկաւ։ Ռուսերը կ'ըսեն թէ Բորթ-Արթուրի ռուսական ամրոցներուն բոլոր խարանկեցներուն եւ խոշոր թնդանօթներուն ռազմամթերքները սպառած են։

ՊԵՐԼԻՆ.— Բեռերսպուրգէն կը հեռագրեն.— Կէս-պաշտօնական Նովոյէ Վրէմիա լրագիրը յայտարարած է որ Բորթ-Արթուր քանի մը օրէն պիտի իյնայ, թէ այդ անկումը ռուսական երկրորդ նաւատորմիղին ճակատագիրը պիտի որոշէ եւ թէ մտերս արիւնոյի ճակատամարտ մը պիտի կատարուի։

ԹՈՒԻՕ.— Բորթ-Արթուրի ռուսական զինուորները հեռաձայն դէպի Լիաո-Թի-Զան կ'երթան, ինչպէս տեղեկացած է հանրական դիրքերէ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Շանկայի ռուսական հիւսիսասարսն և չինացի պաշտօնատարներու միջեւ կարեւոր միջադէպ մը ծագեցաւ՝ ռուս հաւաղներու կողմէ չինացի մը սպանուած ըլլալու խնդրոյն համար։

— Մայրագոյն Արեւելք ուղեւորող Օրեյ զրահաւորը եւ Իզումրուդ յածուարկները Ալեքսանդրիան։ Զրոյց կայ թէ Ռուսիոյ պիտի վերադարձուին եւ տասնոց տեղ ուրիշները պիտի զրկուին։

ՎԻԵՆՆԱ.— Ճարտանները սկսան յարձակիլ Էրլանկնանի ամրոցին եռին գտնուած Զանկ-Զա-Թուլանի մեծ ամրութեան վրայ։ Ճարտանները նախապէս քանդեցին չրջապատները։ Պալթիկի ռուսական նաւատորմիղին տակաւին չկանիլը Բորթ-Ա.Թուրի մէջ բոլորովին ի դերեւ հանած է դիմադրութեան յոյսերը։ Ակռէ գտա ռազմամթերքը եւ վառելանիւթերը բոլորովին ապառնալու վրայ են։ Ռիւթէր այս լուրերը հաղորդելի եղաւ կ'ըսէ նաեւ թէ Զէ-Ֆուի իր թիկունքէն առնուած հեռագրի մը նայելով՝ Բորթ-Արթուրի անկումը հեղգհեղգ կը մօտենայ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Տիլի Թելեկրաֆ կ'ըսէ թէ Նանկինի բերանին դէմ եղած վերջին գիւղերուն յարձակման մէջ Ցոյն չփթութիւնը մը ծագեցաւ ճարտական բանակին զօրքերուն մէջ։ Ճարտակողները կրակ բերին իրարու վրայ։ Նոյն թերթը դեկտեմբեր 29 թուականէ վ հեռաւեալ հեռագիրը ստացած է Զէ-Ֆուէն։ Տալիէնէ հասած լուրեր կ'ըսեն թէ ճարտաններ յաղթեր են ուժ խոյր թնդանօթ զեռեղել Իթչեն բերդին հիւսիսային կողմն իշխող դիրքերուն վրայ։ Բորթ-Արթուրի քաղաքին նոր մասը՝ ճարտական ամրակոծութեան հետեւանքով կործանած ըլլալով, Ռուսերը հեռացան այդ տեղէն։ Ճարտանները գիւղերնց կը ամրակոծեն Բորթ-Արթուրը։

ՎԻԵՆՆԱ.—Զէ-Ֆուէն հասած հեռագիրներու նայելով, Բորթ-Արթուրի ամրակոծութիւնը դեկտ. 29էն ի վեր կը շարունակուի կարճ դադարներով։ Ճարտանները միւնոյն տեղն այլեւայլ կէտերու վրայ կը յարձակին։ Արեւմտեան կողմէ Սանթուշանի մօտ վերջին ծանր ռումբերուն մէջ կրակ մը սկսած է։ Ճարտաններ են կորուածը մեծ է։ Ճակատամարտին ելքը յայտնի չէ։

—Նօճի զօրավարը կը տեղեկագրէ թէ ճարտաններ պատնէշներ են Էրլանկնանի մէջ իրենց գրուած դիրքերուն պահպանութիւնը։ Բալինկանի մարակոցներուն հետ ինդանօթի կռիւ մը սկսեր է։ Դեկտ. 31ի յարձ. կռիւը տարածուած էր ամբողջ Տրակոնի ամրոցներուն դէմ։ Մանրամասնութիւն չկայ դեռ։

—Նօճի զօրավարը վերջին պահուն կը ծանրացնի թէ Սանկուշանի բերդին արտաքին բոլոր մեծ ամրութիւնները գրաւուած են ճարտաններուն կողմէ։

ԲԵԳԵՐՍԳՈՒՐԳ.— Երկու բանակներուն միջեւ հանդարտութիւն կը ակնէ։ Թնդանօթաձգութիւնը դադրած է։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ճարտանները սաբերկրեայ ականներէ վախնալով, Բորթ-Արթուրի նոր քաղաքին մէկ մասը միայն բռնած են։

ՎԻԵՆՆԱ.— Կայսրը ընդունեցաւ Պ. Բէրպէրի հրաժարականը եւ անոր տեղ նախարարական տնուանից պառնն կասէը։ Բէրպէրի դատիճին միւս անդամները պիտի պահեն իրենց պաշտօնները։

ՊԵՐԼԻՆ.— Երեկոյեան ի վեր բուն փոթորիկ մը կը տիրէ Դերմանիոյ ամէն կողմը։ Մեծ վնասներ կան։ Կարգ մը տեղերու մէջ ջուրերը յորդած են։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ամերիկ Անգլիոյ մէջ ուժգին փոթորիկ մը պատեցաւ, ծանր վնասներ պատճառելով։ Մավեզերքին վրայ կարգ մը կէտերու միջեւ հեռագրով եւ հեռաձայնով հաղորդակցութիւնները ընդհատուեցան։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 31 դեկտ.— Զէ-Ֆուէն կը հեռագրեն թէ ճարտանները նոր յարձակումի մը կը պատրաստուին Բորթ-Արթուրի դէմ եւ թէ կը յուսան որ վերջապէս պիտի դրաւեն այդ տեղը։ Այս անգամի յարձակումը պիտի կատարուի՝ Իթչէնի ու Թունկեաւանի ամրոցները եւ Վագրի Պոչ թերակղզիին ամրոցները գրաւելու միակ նպատակով։

—Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ Բորթ-Արթուրի պաշարումը վերջին ասուիճանին հասած է եւ թէ անկումը մօտալուտ կը նկատուի։ Թոքիո զանուող ռուս գերիները կ'ըսեն թէ Բորթ-Արթուրի ռուսական ամրոցներուն բոլոր խարանկեցներուն եւ խոշոր թնդանօթներուն ռազմամթերքները սպառած են։

ՊԵՐԼԻՆ.— Բեռերսպուրգէն կը հեռագրեն.— Կէս-պաշտօնական Նովոյէ Վրէմիա լրագիրը յայտարարած է որ Բորթ-Արթուր քանի մը օրէն պիտի իյնայ, թէ այդ անկումը ռուսական երկրորդ նաւատորմիղին ճակատագիրը պիտի որոշէ եւ թէ մտերս արիւնոյի ճակատամարտ մը պիտի կատարուի։

ԹՈՒԻՕ.— Բորթ-Արթուրի ռուսական զինուորները հեռաձայն դէպի Լիաո-Թի-Զան կ'երթան, ինչպէս տեղեկացած է հանրական դիրքերէ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Շանկայի ռուսական հիւսիսասարսն և չինացի պաշտօնատարներու միջեւ կարեւոր միջադէպ մը ծագեցաւ՝ ռուս հաւաղներու կողմէ չինացի մը սպանուած ըլլալու խնդրոյն համար։

— Մայրագոյն Արեւելք ուղեւորող Օրեյ զրահաւորը եւ Իզումրուդ յածուարկները Ալեքսանդրիան։ Զրոյց կայ թէ Ռուսիոյ պիտի վերադարձուին եւ տասնոց տեղ ուրիշները պիտի զրկուին։

ՎԻԵՆՆԱ.— Ճարտանները սկսան յարձակիլ Էրլանկնանի ամրոցին եռին գտնուած Զանկ-Զա-Թուլանի մեծ ամրութեան վրայ։ Ճարտանները նախապէս քանդեցին չրջապատները։ Պալթիկի ռուսական նաւատորմիղին տակաւին չկանիլը Բորթ-Ա.Թուրի մէջ բոլորովին ի դերեւ հանած է դիմադրութեան յոյսերը։ Ակռէ գտա ռազմամթերքը եւ վառելանիւթերը բոլորովին ապառնալու վրայ են։ Ռիւթէր այս լուրերը հաղորդելի եղաւ կ'ըսէ նաեւ թէ Զէ-Ֆուի իր թիկունքէն առնուած հեռագրի մը նայելով՝ Բորթ-Արթուրի անկումը հեղգհեղգ կը մօտենայ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Տիլի Թելեկրաֆ կ'ըսէ թէ Նանկինի բերանին դէմ եղած վերջին գիւղերուն յարձակման մէջ Ցոյն չփթութիւնը մը ծագեցաւ ճարտական բանակին զօրքերուն մէջ։ Ճարտակողները կրակ բերին իրարու վրայ։ Նոյն թերթը դեկտեմբեր 29 թուականէ վ հեռաւեալ հեռագիրը ստացած է Զէ-Ֆուէն։ Տալիէնէ հասած լուրեր կ'ըսեն թէ ճարտաններ յաղթեր են ուժ խոյր թնդանօթ զեռեղել Իթչեն բերդին հիւսիսային կողմն իշխող դիրքերուն վրայ։ Բորթ-Արթուրի քաղաքին նոր մասը՝ ճարտական ամրակոծութեան հետեւանքով կործանած ըլլալով, Ռուսերը հեռացան այդ տեղէն։ Ճարտանները գիւղերնց կը ամրակոծեն Բորթ-Արթուրը։

ՎԻԵՆՆԱ.—Զէ-Ֆուէն հասած հեռագիրներու նայելով, Բորթ-Արթուրի ամրակոծութիւնը դեկտ. 29էն ի վեր կը շարունակուի կարճ դադարներով։ Ճարտանները միւնոյն տեղն այլեւայլ կէտերու վրայ կը յարձակին։ Արեւմտեան կողմէ Սանթուշանի մօտ վերջին ծանր ռումբերուն մէջ կրակ մը սկսած է։ Ճարտաններ են կորուածը մեծ է։ Ճակատամարտին ելքը յայտնի չէ։

—Նօճի զօրավարը կը տեղեկագրէ թէ ճարտաններ պատնէշներ են Էրլանկնանի մէջ իրենց գրուած դիրքերուն պահպանութիւնը։ Բալինկանի մարակոցներուն հետ ինդանօթի կռիւ մը սկսեր է։ Դեկտ. 31ի յարձ. կռիւը տարածուած էր ամբողջ Տրակոնի ամրոցներուն դէմ։ Մանրամասնութիւն չկայ դեռ։

—Նօճի զօրավարը վերջին պահուն կը ծանրացնի թէ Սանկուշանի բերդին արտաքին բոլոր մեծ ամրութիւնները գրաւուած են ճարտաններուն կողմէ։

ԲԵԳԵՐՍԳՈՒՐԳ.— Երկու բանակներուն միջեւ հանդարտութիւն կը ակնէ։ Թնդանօթաձգութիւնը դադրած է։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ճարտանները սաբերկրեայ ականներէ վախնալով, Բորթ-Արթուրի նոր քաղաքին մէկ մասը միայն բռնած են։

ՎԻԵՆՆԱ.— Կայսրը ընդունեցաւ Պ. Բէրպէրի հրաժարականը եւ անոր տեղ նախարարական տնուանից պառնն կասէը։ Բէրպէրի դատիճին միւս անդամները պիտի պահեն իրենց պաշտօնները։

ՊԵՐԼԻՆ.— Երեկոյեան ի վեր բուն փոթորիկ մը կը տիրէ Դերմանիոյ ամէն կողմը։ Մեծ վնասներ կան։ Կարգ մը տեղերու մէջ ջուրերը յորդած են։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ամերիկ Անգլիոյ մէջ ուժգին փոթորիկ մը պատեցաւ, ծանր վնասներ պատճառելով։ Մավեզերքին վրայ կարգ մը կէտերու միջեւ հեռագրով եւ հեռաձայնով հաղորդակցութիւնները ընդհատուեցան։

ԱՐԵՒԵԼՔ

Ամերիկայի մէջ.— Իսխանուհիին մայրը.— Սամսոնոյ ա.— Ճանապարհ սպ.

ՎԻԵՆՆԱ 28 դեկտ.— Լուրի իշխանուհին, երէկ, Թասքանոյի արքունի հեռագրեց Ցիրէնցա ժամանումը, եւ իր մօրմէն Ալիս մեծ-դքսուհիին խնդրեց որ իր քով գայ։ Իշխանուհիին առողջական վիճակը սկսրացած է։ Հաւանական չէ որ մեծ դքսուհին իր աղջկան քով երթայ, օրվէհանու ամուսինն ալ շատ հիւանդ է։ Հեղգհեղգ կը հաստատի սա զրոյցը թէ Սաքսոնիոյ թագաւորը պիտի թալատրէ իշխանուհիին՝ իր զաւակները տեսնելու համար, որպեսզի տեղ մը։ Տրէզդոյի մէջ մասնաւորապէս մը կազմուած է, որուն պաշտօնն է խնդրագիրներ ընդունել գերման կառավարութեան եւ Ռուսիոյ ընդդիմադրութիւնին, բազաքելու համար իշխանուհիին բռնի վտարման դէմ։

ԱՌԵՒԱՆԳՈՒՄ ՄԸ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Ինքնաշարժ կառքով առեւանգում.— Սիրային հոսվուերգութիւն.— Ծնողիին մերժումը։

Բարիզ 28 դեկտ.— Վայելչագեղ եւ գեղանի տղայի մը, տասնեկապատիի մը ընկերկցութեամբ, երէկ, Մոնմարթրի հասաւ։ Ծանրագոյն դուռ վազելով ցատկեց իր ինքնաշարժ կառքի մը մէջ, ուր կը գտնուէր երիտասարդ մը։ Կառքը անհետացաւ իսկոյն։ Սենեկապատուհին կառքին ետեւէն վազեց, բայց տեսաւ որ անոգուտ էր ըրած ջանքը։ Ասմիլգէս ասուն գնաց եւ տիրոջը իրաց տուաւ, որ հարուստ վաճառական մըն է՝ Լ.Ֆելիքի փոյցը հասատուած։ Աղջկան ծնողը ասպիկանութեան դիմեց։ Առեւանգող երիտասարդը Պ. Ալեքսանդար Հ... բժշկական ուսանող, ծանօթ էր աղջկան ծնողներին։ Այս վերջինները չէին հաւանած այդ երիտասարդին տալ իրենց աղջիկը։ Այդ սիրային հոսվուերգութիւնը սլսած է գայլակի դասի տեսեն։ Ալեքսանդար Հ... սիրահարեցաւ Օր. Մարկերիի Պ...ի։ Բժշկական ուսանողը գնաց աղջկան ձեռքը խնդրեց, բայց մերժուեցաւ։ Այն տասն երկաս սիրահարները որոշեցին փախչիլ։ Իրիկուան, տիկին Պ... հեռաձայնեց հեռագիրը ստացաւ իր աղջիկէն։ «Ամանասպանութիւնը վատութիւն մըն է։ կը նախընտրեմ փախչիլ քան մեռիլ, փա փագելով ձեզ լրջիկ աղջիկ մը, որուն պիտի նիրեք ընդնոպ»։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ — Քաղաքային պաշտօնեաներու յանձնաժողովին անդամ անուանեցաւ նոյն յանձնաժողովին առաջին քարտուղար Նէֆչ էֆ., պատկելով հանդերձ այդ պաշտօնը։

—Քէօթահիոյ գաւառին հաշուակալ անուանուեցաւ Սագրզի հաշուակալ Նէյչէֆ էֆ.։

—Մի.Թէմրիզի ասամբլէն տրո եղաւ Կէլիպոլիի գաւառին հաշուակալ Հաճի Ալի Ռիզա էֆ.ի։ Մրիւ.Լիւմէյոլի ասամբլէն՝ Մաէրսամի երեւելիներէն Գորա Օսմանզատէ Ֆէյիմ պէյի։

—Էնկիւրիի նահանգին մարդահամարի վերատեսուչ անուանուեցաւ նոյն նահանգին Իսաքէի ժողովին առաջին քարտուղար Սամի պէյ։

—Առաջին կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ առեւտրական եւ հարկագանձութիւնց նախարարութեան օգնական Ճեմալ պէյի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Առանտի ասամիկաւ-ինուոյներու հրամանատար Հիւսէյին Հիւսնի փաշայի։ Զորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ կայս. նուագածուներու ուսուցիչ Աբրահամ փաշայի եւ Ա՛ապատատարի։

—Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ քաղաքականութեան Խորհուրդին անդամ Հասան փաշայի կնոջը եւ աստիկանական բը մի.կներու քոնիլ Ճէլալէտտին փաշայի կնոջը ու աղջկանը։

—Լիւգաթի ասկի չգաղրամ՝ իտալական դեսպանատան Սեգիա ու Արէ.սks պահպանուորու հրամանատարներուն։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. Կայս. Իրատէ մը արտօնեց ընդունելութիւնը եւ զարձանութիւնը առաջին կարգի Տանիլ պատուանշանին դար Սեւ Լերան կառավարիչը ուսած է Երուսաղէմի կառավարչ Բէյիթ պէյի։

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ.— Եւրոպական Տարեգլխուն ազգաթիւ Վեհ Սուլթանը շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղեց եւրոպական վեհապետներուն։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանատունը Բ. Դրան մէջցաւ Վեհ. Սուլթանին մասոյց Գերմանիոյ կայսեր այն գիրը, որով կը ծանուցանէ Գերմանիոյ իշխաններէն Հէնրիխը Իշխանին մահը։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ — Վեհ. Սուլթանը իմանալով որ Լիվերբուլի իսլամ հասատակութեան նախագահ Ա.գասլլան Կուիլեմ էֆ. Կ. Պ.ին եկած է եւ հիւանդ, հրամայեց որ Համիտիէ հիւանդանոցին մէջ դարմանուի։ Կայս. ազգ Իրատէն գոհացուցեաց եւ Ագասլլան Կուիլեմ էֆ. մէկ երկու օրէ ի վեր սկսած է ապաքինիլ։ Հիւանդանոցին բժշկապետ Իպրահիմ փաշա, առջի օրը, Վեհ. Սուլթանին կայս. քարտուղարը հաղորդեց Ագասլլան Կուիլեմ էֆ ի որ բարեմաղթութիւններ ըրաւ Ն. Վեհութիւնին։

ՕՍՄ. ԵՂԻԱՏՈՐՄԸ.— Ձէնովայի Անսալաց նուագածարանին մէջ օսմ. կառավարութեան հաշուոյ չինուած առջին կարգի եղբ Թորփիլնաւերը մօտերս նաւ. ելի պիտի իջուցուին եւ փաշերը կատարուելէ ետքը պիտի յանձնուին յատկապէս ղրկուելիք օսմ. սպաներու։

ՁԻՆԱՅԻ՝ այն իրարանցները որոնք կ. Պ.ոլիս եկած էին Հիճազ երթալու համար, երէկ ճիտոէ ուղեւորեցան Գոնեա չգնալուով։ Տմսակի եւ ուղեւորութեան ծախքերը կայս. մասնաւոր Արկղէն հատուցուեցան։ Մինդամայ պատուանշաններ ու շքապրանքներ շնորհուեցան ամոնց։

ԵՒՐՈՊ ԿԱՆ տարեգլուխին առթիւ, երէկ, շնորհաւորական ընդունելութիւններ կատարուեցան դեսպանատուններուն մէջ։

ՔՈՒԼԻՔԱՆ ՎԱՆԱՑ ՄԷՋ.— Զեռնոնապաշտօնատունը նկատելով որ Վանայ քաղաքին Թաղերէն մէկին մէջ քուլիքա երեւան եկած է, խնդրեց Մեծ-Եպարքոսն՝ ծանուցանել Վանայ կուսակալին թէ նոյն քաղաքին մեկնողները բժշկական քննութեան ու սպանեալներու ենթարկուին։ Քաղաքին ու գիւղերուն մէջ պատահած բոլոր հիւանդներուն նկատմամբ իմամներու եւ մանթարներու կողմէ տեղեկութիւն հաղորդուի տեղական կառավարութեան,

ճակին վրայ։ Այս Աբանխասութեան մի-ջոցին բազմագունեան լուսարձակներով ճաքանի մալ եւ մալ պատկերները ներկայացուցին։ Ներկայ էին ռուս դեսպանը, դեսպանատան պաշտօնատարները, եւ բազմաթիւ օտար անձնաւորութիւններ։ Հասարակը 30 սակի՝ յանձնուեցաւ պատերազմի ռուս վիրաւորեալ զինուորներուն համար կազմուած տիկնանց յանձնախումբին։

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— Սապահ կ'իմանայ թէ Պեսական Խորհուրդը վաւերացուցած է այն կանոնագիրը որ պատրաստուած էր օսմ. երկիրներու մէջ գործող ապահովագրական Ընկերութիւններու նկատմամբ։ Այդ կանոնագրին մէջ պատժական տրամադրութիւններ կան այն Ընկերութեանց մասին, որոնք, հանրութեան վստահութիւնը շահելու նպատակով, զանազան պատրուակներու կը դիմեն։

ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐ.— Պալխաշէն եւ Պարկասանէն երկու հարիւր քառասուն ուխտաւորներ Կ. Պոլիս եկան, ասկէ Հիճազ երթալու համար։

ՑՈՒՆԱՑ Պարիզքարանի Սինոդը չորեքշաբթի օրը Տ. Եսաքիմ Պատրիարքին նախագահութեամբ գումարելով, ի մէջ այլոց որոշեց պատասխան խօսք մը նուիրել Տ. եւ Տիկին Սինեօզլուի, անոնց ըրած բարեգործութիւններուն համար։ Նաեւ «Իշխանութիւն»ի խօսքը նուիրել Պ. Բաքալովի որ ռուսերէն լեզուով ընդարձակ գիրք մը գրած է՝ «Պատմութիւն ժբ. դարու Կ. Պոլսոյ Եկեղեցւոյն» անուն նով։

—Սինոդը հաստատեց նաեւ որ եկեղեցական խօսք մը նուիրուի Օսմ. Պանքային Տնօրէն Բանէրի պէյի, Եկեղեցիին մատուցած ծառայութիւններուն համար։

—Եփեսոսի եւ Միտիլիի մետրապոլիտները՝ ընկերակցութեամբ փոխարքան Միրմիրոյեան էֆ.ի, չորեքշաբթի օրը Կայս. Պալատ երթալով, տեսակցեցան առաջին քարտուղար Թահսին փաշայի հետ։

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.— Զանոնաս պաշտօնարանը որոշեց որ Միլքէի նախկին չորեքշաբթան եւ նահանգաց կուսակալներու հետեւորդ պաշտօնեաներուն հսկողութեանը ներքեւ մարմիններ կազմուին՝ վիճակագրութիւնները պէտք եղածին պէս պատրաստելու եւ ղրկելու մասին։

ԱՐՄՏԻՒՆԵՐԸ.— Անատոլէն դէպ ի Կ. Պոլիս արմտիք՝ երբ փոխադրութիւնը դիւրացնելու մասին հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելու համար ծրագիր մը պատրաստց յանձնաժողով մը զոր կը կազմէին Կ. Պոլսոյ Առեւտրական Սենեակին անդամները եւ ձեռնհաս մէկ քանի անձեր։ Այդ տեղեկագիրը առեւտրական ու հանրօգուտ տիւնութեանց նախարարութեան կողմէ յանձնուեցաւ անառներու, հանքերու եւ երկրագործական նախարարութեան։

«ՊԱՀՔԱՆ» ապահովագրական Ընկերութեան Թուրքիոյ Տնօրէն Արշակ էֆ. Ունեան այս առաւ Կ. Պոլիս ժամանեց Էլ-Գանիրէ չոգենաւով։

ՕՌԵՐՈՒՆ ՎԻՃԱԿԸ.— Քանի մը օրէ ի վեր հարաւային հովը որ չարաթէն կիրակի լուսնալու գիշերը իր սառակութեան դագաթնակէտը հասած էր, երկի առաւ դադրեցաւ, տեղի տալով ձիւնախառն յորդահոս անձրեւի մը որ տակաւին կը շարունակէ։ Օդը այնքան խիստ չըլլալով ձիւնը չի նստիր։ Կղզիներու եւ Գաղիգիւղի չոգենաւերը, չորեքշաբթի օրը, մեծ դժուարութիւններ քաշեցին։ 4 Թիւ չոգենաւը որ չորեքշաբթի առաւ Գալատիգիւղէն կամարը կուգար, Գրզ Գուլէի առջեւ ալիքներէն ու հոսանքէն մղուելով մինչեւ Ախոր Գաբուի բացերը գնաց եւ վերջապէս որոշեալ ժամանակէն քառասուն վարկեան հոսքը կամարը ժամանեց։ Հայտար Փաշայի նոր չոգենաւերը, կ'ըսէ Իգսամ. չափազանց ցնցուելով ու դեւորները շատ անհանգիստ եղան։ Այդ չոգենաւերը, կը լրէ Իգսամ, ամէնէն փոքր ալիքներուն իսկ չեն կրնար դիմադրել, որով լրմամբ չեն Հայտար Փաշայի գիծին։

—Գաղիգիւղի ու Հայտար Փաշայի եզերքները ալիքները երեք-չորս մէթր կը բարձրանային եւ նոյն իսկ կը գլորէին Հայտար Փաշայի առջեւ գտնուած ծովաթումբին վրայէն։

—Հեռագրական տեղեկութեանց նայելով, Միրերկրականի մէջ եւս ալ մեծ փոթորիկ ծագած է։

ՀՐԴԵՀ.—Շաբաթ գիշեր ժամ 10ին Պոլսոյ, Շէյխ Էմինի կողմը, Ուզուն Եուսուֆ Թաղին մէջ հինգ սենեակէ բաղկացած փայտէն ասնէ մը հրդեհ ծագելով ամբողջովին այրեցաւ։

ԿԱՌԱՊԱՆ ՎԻՃԷՆԻ ԴԱՏԸ. — Կառապան Վիչէնի ժառանգորդներուն դասը գալի օր Եղեռնադատ տանին առջեւ պտնուեցաւ։ Կարդացուած Թուղթերէն ամի փէմը տպէս էր. — Բերա բնակող Հայ-հոմէական կառապան Վիչէն, որ անդուակ մեռած էր, կը թողուր 70-80,000 սակի արժէքով կալուած եւ դրամ։ Այս հարստութիւնը ձեռք ձգելու համար Վիչէնի փոխանորդ Սահակ Դաղանեան իր Վիչէնի ժառանգորդները ցոյց ասաւ Սապոնը Ահմէտի եւ Ամիլիա անուն կնոջ մը յարաբերութեանց պատճառ եղող Լուիքան, ինչպէս նաեւ Մարգրիտ Բալլի տարէն զատակը Յովհաննէսը, զոր կը ներկայացնէր իբրեւ զատակը 63 տարեկանին Վիչէնի հետ կարգուած Մարիանա անուն կնոջ որուն ծննդարերութիւնը անկարելի էր, այսինքն Վիչէնի ճշմարիտ որդին։ Այս պատճառաւ Դաղանեան ամբաստանուած էր իբր ասատ ճշմարտի տեղ ցոյց տալու եւ ձեռք ձգած մէկ հեշտութիւնը՝ մահկանացու գացող կալուածները գաղտնի ըլլալու տեղիք տալով։ Դատարանին առջեւ կարդացուելէ ետք նախորդ դատավարութեանց տեղեկագիրները եւ ամբաստանագիրները Սահիան հարցաքննուեցաւ. Սահիան յայտարարեց թէ ինք գիտէ որ Լուիքա եւ Յովհաննէս Վիչէնի եւ Մարիանայի յարաբերութեանց զատակն են. երբ Վիչէնի գերեզմանը նորէն պակաս՝ աղաքը կառապանին ասունը կը տեսնէր։ Վիչէն, ողջութեանը, անոնց մայրը Մարիանն կատակատար կարդալ տուած եւ լեռայ Մարիանա ալ կառակատարութիւնը իրեն յանձնած է. հետեւաբար ինք ոչ եւ է խարդախ ընթացքի մէջ չէ գտնուած։ Յետոյ լուսեցան վկաները, որոնք ըսին թէ Մարիանա ծերկին մը ըլլալով ամուսնացած է Վիչէնի հետ եւ զատակ չէ ունեցած, Լուիքա եւ Յովհաննէս Մարիանայի հոգեզատակներն են։ Մարիանայի մէկ ուրիշ հոգեզատակը Երանիկ անուն, ասկէց առաջ կարդուած է Սահիանի հետ եւ Մարիանա 70 տարեկան մեռած էր ու Էվկաֆի պաշտօնեաներուն կողմէ Վիչէնի տան տրուած կընքը, Սահիանի կողմէ ջնջուած է։ Վերջերուն մէկ մասը հիւանդ եւ մէկ մասն ալ եկա՝ չըլլալով դասը յետաձգուցաւ դէպի. 29ի չորեքշաբթի օրուան։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Պատրիարքը Հայրը չաբաթ իրիկուն Դասբ Փաշա երթալով նախ այցելեց տեղւոյն ազգ. վարժարանը, որ հաշիւ 10-15 երկսեռ աշակերտ ունի, եւ շաբաթ բաժնել տուաւ. յետոյ նախագահեց իրիկուան արարողութիւններուն։ Երեկ առաւ, հոկտեմբերի օրին խառնութեանը եւ տեղացող ձիւնախառն անձրեւին, ուխտաւորներու բազմութիւն մը լեցուած էր Ս. Յակոբայ տաճարն նուիրուած այդ փոքրիկ տաճարը։ Ս. Պատրիարք Հայրը զգեստաւորուած «Հրաշափառ»ով առաջնորդուեցաւ եկեղեցի։ Երգեցողութիւնները տեղի կ'ունենային ներդաշնակօրէն, մասնակցութեամբ Բերայի ու Մայր եկեղեցւոյ դպիրներուն։ Ճաշու գրքէն վերջ Ս. Պատրիարքը կարճ բայց սիփսի քարոզ մը խօսեցաւ բնական առնելով «Եթէ մանանեխի չափ հաւատք իսկ ունենաք» խօսքը։ Ն. Սրբազնութիւն ըսաւ թէ հաւատքով է որ մարդ կը ճանչնայ զԱստուած եւ կը խոստովանի անոր մեծութիւնը։ Երբ մարդ ունի իր օրին մէջ այդ կապը, հաւատքը, Աստուծոյ հետ, այն ատենն է որ կը զօրանայ եւ կը լցուի իր գործերուն մէջ։ Եւ արդէն կեանքին մէջ ամէնէն լայնշունչը իրենց գործին հաւատքով փարողները եւ յոյսով ճամբայ ելլողներն են։ Ահա այս սկզբունքով է որ մենք պէտք է գիտնանք թէ ամէն գործ օրուն կը ձեռնարկենք՝ այն ատեն միայն յաջողութեամբ կը պսակուի, երբ հաւատք կայ հոն։ Երբ մենք կ'աղօթենք եւ կը դիմենք Աստուծոյ, մեզի պէտք եղածները ստանալու համար, ըսել է վստահ ենք եւ կը հաւատանք թէ Աստուած պիտի լսէ մեր աղօթքները եւ պիտի կատարէ զանոնք։ Երբ մեր ընկերին օգնութիւն մը կ'ընենք անպատճառ փոխադարձ բան մը կը սպասենք ասկէ։ Երբ Աստուծոյ կը ծառայենք, անոր դրած պատուիրանները կը պահենք, անկէ միշտ բարիք մը կը սպասենք։ Ըսել է առանց այդ յոյսին բան մը չենք ըներ եւ միշտ ակնկալութեամբ է որ կ'օգնենք մեր ընկերին եւ կը ծառայենք Աստուծոյ։ Ըսել է թէ առանց հաւատքի յոյս չկայ, որովհետեւ երբ խնդրուածք մը կը մատուցուի, նախ կը հաւատան եւ լեռայ կը լսուի, եթէ ոչ պարապ բան է լսուել բանի մը որուն վրայ հաւատք չունիս։ Ասոր համար է որ Աւետարանը կ'ըսէ. «Եթէ նոյն իսկ մանանեխի չափ հաւատք ունենաս, կրնաս լերան ըսել, գնա՛ եւ կ'երթայ»։ Բայց հաւատքին մեծը, պզտիկը չըլլար, կա՛մ կայ կամ չկայ, որովհետեւ հաւատքը չի չափուիր։ Յետոյ Ն. Սրբազնութիւնը անդրադառնալով օրուան ասնին, մաղթեց որ Ս. Յակոբ Մծբնայ Հայրապետը բարեխօս ելլայ բոլոր հաւատացեալ քրիստոնեաներուն։ Պատարագի միջոցին կատարուեցաւ մատաղաշէնքը։ Արարողութիւնը ներէն վերջ Ն. Սրբազնութիւն եկեղեցւոյ բակին մէջ բարեմաղթութիւններ ըրաւ վեհ. Սուլթանին արեւշատութեան համար. պահ մը Թաղ. Խորհրդարանին մէջ հանգստանալէ վերջ առաջնորդուեցաւ Թաղ. Խորհրդոյ անդամ Կիւլէրեան էֆ.ի ընակարանը, ուր ի պատիւ Ս. Պատրիարք Հօր սեղան մը տարքուած էր։

* Ս. Պատրիարք Հայրը դրամական նպատակներ ըրաւ եկեղեցւոյ պաշտօնեաներուն եւ ասկի մը նուիրեց իր մատաղագին։

—Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ, Տ. Ներսէս եպիսկ. Ալանեան եւ Աբիս էֆ Ֆէսճեան երէկ Անգլիոյ, Աւստրիայ, Գերմանիոյ, Ֆրանսայի, Ամերիկայի, Իտալիայ, Սպանիոյ, Շուէյց-Նորվեկիոյ, Պելճիքայի, Հոլանտայի դեսպանատունները երթալով ընտրուելու Նոր Տարին առթիւ։ Տ. Ներսէս եպիսկ. այցելեց նաեւ Պոլսոյ Պապական նուիրակի փոխանորդ Տ. Ֆորիոմանէրայի։

—Վանայ առաջն. փոխանորդ Տ. Մեսրոպ քհնյ. Ճանիկեան գրով մը հաղորդած է դարձեալ տեղւոյն Քաղ. Ժողովին հրաժարականը եւ նոր ընտրութեան հրաւէրգ խնդրած է Պատրիարքարանէն։

—Տնտես. Խորհուրդը իր չաբաթ օրուան նստին մէջ զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։ 1.—Թանտիւլի Թաղ. Խորհուրդը եկեղեցւոյն եւ կալուածոց նորոգութեան կարօտ վիճակը պարզած եւ ծախսուց յանձնման համար անօրինութիւն խնդրած էր։ Խորհուրդը ճարտարապետական քննութեամբ մը ճշդելով ծախսուց քանակութիւնը, եկեղեցւոյն տնտուկին կարօտ վիճակին հ նդէպ որոշեց խնդրել Ս. Պատրիարք Հօրմէն որ չնորհ ընէ հանգանակութեան կոնդակ մը տալ պէտք եղած գումարը հաւաքելու եւ այդ անհրաժեշտ նորոգութիւնները օր առաջ կատարելու համար։—2.—Ալէմ Տաղի եկեղեցւոյ քահանան Ս. Պատրիարք Հօր ուղղեալ գրով մը եկեղեցւոյ եւ յարակից պատերու նորոգութեան ձեռնարկուիլը խնդրած էր։ Խորհուրդը նկատելով որ այդ նորոգութիւնները արդէն ճարտարապետական քննութեամբ ճշգուած, հարկ եղած կարգադրութիւնները կատարուած եւ ծախսուց գումարին մասնորդին յանձնմանը համար՝ պէտք եղած յանձնարարութիւնները տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդին եղած են, որոշեց ըստ այմ յայտագրել կարեւորը Ս. Պատրիարք Հօր։ 3.—Ադրիանապոլսոյն հանգուցեալ Յակոբ Պարոնեանի որբերը իրենց չափահասութիւնը ծանուցանելով, խնդրած էին յանձն իրենց՝ Պատրիարքարանի մէջ պահուած գումարը յանձնել իրենց։ Խորհուրդը այս մասին կարեւորը անօրինեց եւ այս գործադրութիւնը յանձնեց Ս. Պատրիարք Հօր։ 4.—Խորհուրդը գոհութեամբ տեղեկանալով որ Ս. Պատրիարք Հայրը պէտք յայտնած է իր նախագահութեան ներքեւ գումարելու Տնտես. Խորհուրդը կեդր. Սնուցիչ ելեւմտական գործոց մասին խորհրդակցութիւն կատարելու համար, որոյսմամբ ընդունեց այդ հրաւէրը եւ գումարման օրն ու ժամը որոշելու պարագան վերապահեց Ն. Բարձր Սրբազնութեան։ Խորհուրդը ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ ազգ. հաստատութեանց Պոլսոյ կալուածոց վերաբերեալ խնդիրներով։

—Պիթլիսի կուսակալ Սեմմ. Ֆէրիտ պէյ Պիթլիսի երեւելի Իսլամներու եւ 90ի չափ հեռեւորդներու ընկերակցութեամբ Մշոյ Ս. Կարապետ վանքը այցելեր եւ գիշեր մը հոն մնալէ եւ մեծ պատուով ասպնջականուելէ վերջը մեկներ է Կիսեն։ Միաբանութիւնը հանգիստական խնդրագիր մը ասալով Ն. Վեհափառութեան, վանքին քայքայեալ եւ պարսպական վիճակին վրայ ուշադրութիւն հրաւիրեր է։

—Սղերդի Դատաստան Ժողովը եւ կրօն. ու Քաղաք. Ժողովները Փոքէն Վ.ի Մարոյ փոխադրուելուն մասին արարուած վարչական արարման համար կրկին ցաւ յայտնելով, Պատրիարքարան ուղղած գրով մը կ'առաջարկեն որ Տ. Փոքէն Վ.ի Հն մնալը, կը պահանջեն որ առաջնորդական տեղապահութեան պաշտօնով կարող վարդապետ մը ղրկուի Սղերդ։

—Դեղագրութեան եւ գծագրութեան ծանօթ ուսուցիչ Խաչիկ էֆ. Թանթաճեան առանձնած է անձնուիրաբար դասախօսել Գալատայի Որբանոցին մէջ արհեստական գծագրութեան եւ գեղագրութեան ճիւղերը։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՇԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

(Շար. եւ վերջնական.ի նուիրատուութեանց)

Խալիլ էֆ. Խորատանեանի առանին գանձանակէն 27, Պօղոս էֆ. Մինասեան Սիվրիհիսարցի 27, Կարապետ էֆ. Դուլթեան Ասարաղարցի 20, Քրիստոփոր էֆ. Քէօսէ Աբրահամեան 20, Գաբրիէլ էֆ. Դուլնատրեան 20, Տիկին Մարիամ Գոնտեան Պարիզկոյի 20, Տիկին Ֆլորինա Մկրտիչ Մոսկովեան 20, Սարուքիւն էֆ. Ֆէրհէյտեան 20. Օ-մէրէ Ճէնաղ եւ Մարիկ Նիշամեան 15 ղրշ.։ Գումար՝ 3668 ղշ. 30 փր.։

Հոկտեմբեր ամսոյ մէջ սիկառի Բղթի հասոյթն եղած է 3200 ղրշ.։

Տիկին Մանոնիկ Նշան Հարէնց 8 հատ գլխաւ բարձ, 8 հատ վերմակ, 7 հատ անկողնոյ շիլթէ, 4 հատ տիսօն ծածկոց, 1 հատ պատի բարձ 1 վերմակ եւ կէս գլխաւ շիլթէի բամպակ։ Մի քանի բարեսէր հացագործք 247 օխա հաց եւ 67 օխա կարմրած հացի կաւոր։ Ղուկաս էֆ. Տէր-Պողոսեան 1 հատ գառն, Բարսեղ աղա 1 կրօցա կօշկի ներկ, Կարնովաճառ Յարութիւն աղա Ադդէեան 1 հատ հորթ, Եղբարք Իսկէնէրեան 3 հատ ոչխար, Եսայեան եւ Իսագուլեան ընկ. 26 ու կէս քալ թել, Բարսեղ աղա 1 հատ ֆլանոն եր բաբասիքի 7 լիպրանոց։

Հոգաբարձութիւնս չնորհակալութիւն կը յայտնէ Աստուածատուր Վ. Թաշճեան էֆէնտիի որ ըստ իր բարի սովորութեան հակ. ամսոյ մէջ եւս այցելելով անձնուիրաբար դարմանած է պատրաստուելոց սկսանները։

Շնորհակալութիւն նաեւ հեռեւեալ տափրիչ արհեստաւորաց որք իրենց բարի սովորութեան համաձայն հոկտեմբեր ամսոյ մէջ այցելելով հիւանդանոցս անձնուիրաբար տափրած եւ ծիլած են պատրաստուելոցները եւ Ս. Յակոբայ որբերը։

Թարգարուէն Գարեգին աղա Թոգաթլեան։ Պաղչէ Դարուէն Ներսէս Յարութիւնեան, Պաղչէ Դարուէն Սիմէոն Թորճեան, Պալի Բաշլէն Արմենակ Թորճեան, Բերայէն Գառնիկ Ց. Բիլէրճեան, Պալատէն Դէորգ Թորճեան, Գումգարուէն Նիքողոսի Եսան, Աղտաճ, Մահմատ Բաշլէն Պեսրա Յովհաննէսեան, Սամատիայէն Համբար Հալէպլեան եւ Համբար Յարութիւնեան։

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան

Վ. Աստեղապիրի Վ. Աստեղապետի

Գ. Ի. ԷՎՐԻՆԵԱՆ Տ. Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Այսօրուան Հեռագիրներ

ՈՍԿԵՍԿԱՆ ԵՒ ՔԱՖՈՅ

— ==o== —

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԼՈՆՏՈՆ, 1 լուսնաս.—Թոքիոյէն կը հեռագրեն Տէյլի Մէյլի թէ Նիու-Զէլանտէն առնուած լուրերու նայելով, երեսուն հազար Ռուսեր Թիէ-Լինկէն Զիէնկ-Ֆաու եւ Զահոթէկ գացեր են։

ԲԵՌԵՐՍԳՈՒՐԳ. — Սախարով զօրավարը դէկտ. 31 թուականով հեռեւեալը կը հեռագրէ Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտին.—«Մեր որսորդ զինուորները, երէկ, Զիլինբաւի գիւղին մօտ յարձակեցան Ճաբոնեներուն վրայ։ Որոց չաբերը սուինի վիրաւորուեցան եւ մէկ քանին ալ գերի ինկան։»

ԹՈՒՐԻՕ.— Ռիւթէր հեռեւեալը կը ծանուցանէ.— Ճաբոնները յարձակմամբ գրաւեցին Սուսկ-Զանի ամրոցը՝ Բարթ-Արթաւրի հիւսիսային կողմը։

ՇԱՆԿԱՑ.— Սուկ-Զո.-Զանի գրաւումը ծանուցանող լուրէն առաջ առնուած լուրի մը նայելով, Ճաբոնները գրեթէ ամբողջաբար են նոյն ամրոցին դէմ ականներ դեռեղելու ալիքաւորութիւնները։ Հիմա պարտաւորութիւններով կը զբաղին, ամրոցին յարձակումին ձեռնարկելէ առաջ, ՀրՀապատերը քանդելու համար։

ԹՈՒՐԻՕ.— (Պաւսօնական). — Բարթ-Արթաւրը պաշարող ճաբոնական բանակին հրամանատարը հեռեւեալը կը հեռագրէ.—«Ճաբոնները, երէկ, կէսօրէն երկու ժամ առաջ, օգը հանեցին Սուսկ-Զուանի հողաթումբը եւ լեռայ յարձակմամբ գրաւեցին ամբողջ ամրոցը։ Ռուս զինուորներուն մէկ մասը ամրոցին հարաւային կողմի բաներուն վրայ փախաւ. իսկոյնացան մասը կը գտնուի փլատակներուն տակ որոնք առաջ եկած են ճաբոնական ականներու պայթելէն։

—Ճաբոնական հրամանատարին երկրորդ մէկ հեռագիրը կ'ըսէ.— «Ճաբոնները, վերցնելով Սուսկ-Զուն-Զանի ամրոցին առջեւ ճաբոնական ականներու պայթումէն գոյացած հողակոյտերը, փլատակներուն տակէն գտան երկու ռուս սպայ եւ հարիւր վեցտասն զինուոր, ամէնքն ալ ողջ, զոր գերի բանեցին։ Ամանք ըսին թէ փլատակներուն տակ հարիւր լիսուն ռուս զինուորներ կը գտնուին։»

—Բարթ-Արթաւրը պաշարող ճաբոնական բանակին հրամանատարը կը տեղեկացնէ թէ ճաբոնական զօրախումբ մը որ Բալուն-Զանի արեւելեան ամրոցին դէմ կը գործէր, չաբաթ իրիկուն յաջողեր է ականներու միջոցաւ քանդել նոյն ամրոցին հին պատնէշներուն մէկ մասը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Թոքիոյէն կը հեռագրեն Ռիւթէրի.— «Ճաբոնները այսօր գրաւեցին N ամրոցը եւ Բալուն-Զանի նոր ամրոցը եւ Հանշան-Ճանթոյի հարաւային կողմի բարձունքները։»

ՇԱՆԿԱՑ.— Զինու կառավարութիւնը պաշտօն յանձնեց Շանկայի չինական փոխարքային թախանձել ռուսական հիւպատոսին մօտ, որպէս զի չինական իշխանութեանց յանձնէ այն ռուս նաւաստը, որ Զինացի մը սպաննած է։ Փոխարքային նաեւ հրաման տուեցաւ ծանուցանել հիւպատոսին թէ Ռուսիա եթէ գոհացում չտայ Զինու պահանջումին, եւ այդ կերպով բանաւոր ատոր չեղքութիւնը, Զինու կառավարութիւնն ալ պիտի չկրնայ Ռուսերը պաշտպանել այն ճաբոնեներուն դէմ որոնք կ'երեւան չինական նաւահանգիստներուն մէջ։

ԼԱ-ՀԷ.— Իտալիա ալ ասորագրեց հիւանդարան-նաւերու վերաբերեալ կարգադրութիւնը։

ԲԵՌԵՐՍԳՈՒՐԳՆ — Քաղաքավարդեր-ծովակալը արտաքին գործոց Բեղերսպուրգի դատաւորը, վասն դի տեղական վիճակը չի ներեր մասնակցիլ Հալի միջադէպին քննութեանը համար կազմուած յանձնաժողովին։ Անոր յաջորդը՝ դեր-ծովակալ Տիւպասով լուսաւոր 4ին մասնաբոյ պիտի ելլէ դէպ ի Բարիզ։

ԲԱՐԻԶ.—Գալիկի ռուսական նաւատորմիղը, Ռոժէսթվէնսքի ծովակալին հրամանատարութեանը տակ, Մատագասքար ժամանեց։

ԼՈՆՏՈՆ.— Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ ճաբոնի կայսրը չատ մը մեծարժէք պարգեւներ տուեր է Թոկօ եւ Քամիմուրա ծովակալներուն։

ՎԻԵՆՆԱ.—Աւստրիոյ նոր նախարարութիւնը տապէս կազմուեցաւ.—Պ. Կոսուչ նախարարպետ, Պ. Պիլանտրէլա եւ Վարէն Աւստրիոյ կուսակալը, ներքին գործոց։ Լիմբուս նախարարները կը պահեն իրենց պաշտօնը։

ՔՈՊԷՆՀԱԳ. — Տանիմարքայի պատերազմական նախարարը, իր պաշտօնակիցներուն հետ ունեցած անհամաձայնութեան հետեւանքով հրաժարեցաւ։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԼՈՆՏՈՆ, 2 լուս.— Շանկայէն կը հեռագրեն Տէյլի Թէլիկրաֆի թէ Տալիէն առնուած լուրերու նայելով դէկտ. 26էն ի վեր Ճաբոնները ահագին կորուստ ունեցած են Բարթ-Արթաւրի առթիւ՝ այսինքն ինը հազար հոգիէ աւելի։ Թոքիոյի ընդհանուր սպայակոյտը չէ նշանակած մեռելներուն եւ վիրաւորներուն թիւը։ Յարձակումը կը շարունակէ զանազան կէտերէ։

ԹՈՒՐԻՕ.—Մասյգ տեղեկութեանց նայելով, ռուսական Սեվաստոբոլ զրահաւորը

ԻԻՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԲԱՐԻԶ 1828-1929 ԻՆ

1828 L'UNION DE PARIS

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԲԱՐԻԶ 1828-1829ԻՆ

Ապահովագրական Ընկերութիւն

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1903ի վերջը հաստատեալ ՀՅԱՍԱՆԵՐ	284	Միլիոն Ֆրանք
1903ին գանձուած ապահովագին	25	» »
Դրամագլուխ և պահեստ	119	» »
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ	22	Միլիոն »

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1903ի վերջը հաստատեալ ՀՅԱՍԱՆԵՐ	130	Միլիոն Ֆրանք
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ	278	»
Դրամագլուխ և պահեստ	161 1/2	» »
1903ին գանձուած ապահովագին	22	» »

Որ ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին հետ կը համեմատի 100ին 60 —ինչ որ «Իւնիօն»ի ապահովագրոյց կ'ընծայէ հսկայ երաշխաւորութիւն մը ՈՐՈՒՆ ՆՄԱՆԸ ԿԱՐԵԼԻ ԶԷ ԳՏՆԵԼ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԳՈՐԾՈՂ ՈՒՐԻՇ Ո ԵՒ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ Ի ԲԱՐԻԶ։

Արեւելքի համար մասնաւոր ապահովագոյց զեղչեալ գիներով։ Նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ո՛և է ընկերութեան պայմանները։ Շահաբաժիններու տարուէ տարի անմիջական վճարում, որով «Իւնիօն»ի ապահովագրուողք ՁԵՐԾ են այլ վնասներէն և յուսախաբութիւններէն, որոնց կ'ենթարկուին միշտ այն անձինք, որ Շահաբաժիններու բարդումն (accumulation des bénéfices) ՑՈՌԻ և ՎՆԱՍԱԿԱՐ գրաւիչամբ գործող ընկերութեանց կ'ապահովագրուին։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

27 Թուրքիոյ և Արեւելքի Տնօրէնութիւն 32–50

Ընդհ. Տնօրէն ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԷՐԼԵԱՆ

Գլխ Կենաց Տնօրէն ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ–ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Բասաժ Քաթրճը Օղլու։

Մասնաճիւղ՝ Զալաթիա, Ինայէթ խան. Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

3000 ՔՈՒԲՈՆ

ՀԱՐԻՒՐԻՆ ԵՐԵՍՈՒՆ ՁԵՂՔ

ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՏԱՄՆԸՀԻՆԴ ՕՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Դալաթիա, Մեծ-Միլլէր խանի շրջափակին մէջ

Զմրան եղանակը սկսած ըլլալով արդէն, կը վճռանք գործարանի գնէն հարի ի՝ 20 ի չափ ծախել 3000 քուբան ձիրանի կերպասներու, որոնք մեծաքանակ վճառում մէն ուելցած են եւ կը լրացնեն ֆ.. սակն ու անգլիական ապրանքներէ, վերարկու, ամբողջ հագուստ ու տարբեր շինուածքներ յատուկ։ Մեր յանախորդները, որոնք նախորդ երկու ցուցադրութեանց ատեն համոզում գոյացուցած են ընծայուած իրական առաւելութեանց մասին, այս անգամ ալ անշուշտ օգուտ պիտի քաղեն բացառիկ առիթէն։ Զեղչով վաճառում մը սկսած է։ Գիները անփոփոխ են։ կիրակի օրերը բաց է։

60 4–10

ԼԱ ՍԷԶՕՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՄԵՏԱՔՍԵՂԷՆ, ԲՐՈՒՍԷԼԷՆ

ԵՒ

ԲԱՄՊԱԿԵՂԷՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ

Բերա, Մեծ-Փողոց, բասած Բաճահաչիւ 7, Միթիլի պանճայիկ ֆոլ

Այս կարեւոր վաճառատունը կը յանձնարարեմ ը ընտանիքներուն։ Ինչէ բերքմամբ նեալ, ալ անոնց օգտակար ըլլալու նպատակաւ, որպէսզի ատ՝ քներու ժամանումէն յետոյ պիտի գտնեն ամէն տեսակ մեռաքեղէն, բրդեղէն եւ բամպակեղէն ապրանքներու մեծ մթերք մը չափաւոր գիներով։ Աժան ծախելուն պատճառները սքանչ են։ 1. Լա Սեզօն վաճառատունը Բերայի մեծ փողոցին վրայ հաստատուած չըլլալով, 3–400 օսմ. սակի վարձք վճարելու պարտաւոր չէ։ 2. Լա Սեզօն վաճառատունը կանխիկ կը գնէ իր բոլոր վաճառքները, հետեւաբար ա՛ն մեկուն պարտական չէ։ 3. Լա Սեզօնի առաջին պաշտօնեան, որ յանձնարարութեանց և գնումներու գործը կը կատարէ, փոքր ձուտ մէն է եւ իրաղեկ՝ հոնարաւորութեան ճարպիկին։ 4. Պաշտօնէութիւնը բանիմաց է ու գիտէ յանախորդին հաճելու վարուելու կերպը։ 5. Պաշտօնէութիւնը բազմաթիւ չէ, ինչպէս Բերայի մեծ փողոցին վրայ հաստատուած չըլլալով։ Վաճառատունը իր յանախորդներուն արամադրութեան տակ կը դնէ տալտին, ննջասենեակի եւ ճաշարանի ամբողջական կարասիներ։ Օրացոյցներ տարեսկզբան տարեկարգ տուեր իր ստացած օրացոյցներ մը պատրաստ կը գտնուի վաճառատան մէջ, կարասիներու յարդարման ալիքաւորութիւններ կատարելու համար։

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌՈՒՄՆԵՐ

29 ՀԱՍՏԱՏ ԳԻՆԵՐ 47–50

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄՍԷՐԻԿԵԱՆ–ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

ԵԱՆԻ ԳԱՐԵԳՐԱՏԱՆ ՎՐԱՑԻ ՅԱՐԿԷ

(Ձիւռ Զուլուքեանց փոմբ)

Նորոյ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յոր եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամելութիւն, եւ ազատ արտասանութիւններ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամահանութիւն։ 42

Զմռանները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր։

PHOENIX ASSURANCE L Co.

«ՓԻՆԻՔՍ»

ESTABLISHED 1782

ՀԻՄՆԵՍԱԼ Ի ԼՈՆԴՈՆ 1782 ԻՆ

ԵՎ ԳՈՐԾԱԿ Ի ՊՈԼԻՍ 1869ԷՆ Ի ՎԵՐ

ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆ

ԾԱԽՈՒ ԱՊՐԱՆՔ

Սառնագրքաց, Քոզմա Վուչչինօ. պատիւ ունիմ ծանուցանել հասարակութեան եւ իմ բաղմաթիւ յաճախորդներս թէ, առեւտրական կեանքէ քաշուիլ ուզելով, լուծած եմ Քոզմա Վուչչինօ է fo. ընկերութիւնը, որուն հետ կապուած էի, ինչպէս նաեւ իմ առեւտրական յարաբերութիւններս Մէսրորի եւ Նուվօթէի ուրիշ վաճառատան մը հետ։ Հետեւաբար իր